

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Változott fölfogás.

Debrecen, december 7.

A közelnapi események, úgy látszik kiközösítették az obstrukciós pártokat és azok organumait jól betanult szerepükből. Aki az ellenzéki pártok és sajtó magatartását figyelemmel kíséri, csodálkozva láthatja azt a sajtóságot fordulatot, amely ott a katonai kérdések körüli fölfogásban beállott.

Már hónapok óta halljuk a parlamentben, olvassuk az ellenzéki vezércikkekben, hogy a katonai javaslatokban foglalt mérsékelt létszámemelés, nemcsak elviselhetetlen és felesleges terhet ró az országra; a haderő fejlesztése nem nemzeti érdek, hanem csupán a „nagyhatalmi hóbort” követelménye, melyhez Magyarországnak, amelynek nagyhatalmi és hódítási szándéka nincs, édes-kevés köze van. Hiába mutattak rá a vitában mondott beszédekben a miniszterelnök, a honvédelmi miniszter és a párt többi szónokai, a hadsereg fejlesztésének fontosságára, hiába mutattak rá arra, hogy a nemzetközi viszonyok békesége mellett is készszen kell lennünk minden eshetőségre, mert hiszen sohasem tudhatjuk, hogy a nemzetközi helyzet még olyan felhőtlen egéből is mikor csap le egy bonyodalom villáma.

Az ellenzéken nemcsak süket fülekre, de gunyos fogadtatásra talált ez az érvelés. S midőn a külpolitikai láthatáron az első felhők kezdtek mutatkozni, bizonyos körökben

még attól a léha és éretlen gyanúsítástól sem riadtak vissza, hogy azt a vezető körök mesterségesen fujják fel, csak hogy ezzel a haderő fejlesztésének szükségességét igazolják.

Azóta hála istennek elmúlt az imminens veszedelem, mely az európai békét a marokkói kérdésben is fenyegette s hogy ez így történt, abban nagy része volt azon tényezőknél, amelyeket mint hódításra áhítókat szokott feltüntetni az obstrukciós fantázia.

Ilyen előzmények után bizonyos elégtétellel látjuk, hogy az ellenzéki pártok körében is már ráeszmélnék arra, hogy a nemzetközi helyzet égetően sürgőssé teszi a véderőreform mielőbbi megvalósítását s hogy az ilyen figyelmeztetés nem üres rémkép, amelyet a kormányok laterna magikája vetít a törvényhozások falára, hanem olyan valóság, amelylyel számolni kötelessége azon tényezőknél, amelyeknek a monarchia biztonságáról gondoskodni igen súlyos és felelősségteljes kötelességük.

Az obstrukciós tábor egyik főorganuma egyszerre meglepő őszinteséggel mutat rá azon veszedelmekre, amelyek Európa békéjét fenyegették s a hadsereget nem a „nagyhatalmi hóbort” fölös szervének, hanem egy a nemzet biztosságát célzó drága intézménynek nevezi.

De midőn a nemzetközi viszonyokra való tekintettel olyan fontosnak mondja a hadsereg nívóját, a helyett, hogy helyes logikával felelőssé tenné mindazon tényező-

ket, amelyek a nemzeti organizmus e fontos intézményének fejlődését már egy évtized óta gátolják, minden válogatás nélkül támadja mindazokat, akik a monarchia két államának kül- és belpolitikáját intézik. Sőt azt sem mulasztja el, hogy az annexióért egy pár gorombasággal illesse ezeket a kö-
röket.

Nem akadunk fenn azon, hogy a mai helyzettel kapcsolatosan az ellenzéki sajtó az annexiónak nem éppen aktuális kérdésével hozakodik elő, evvel csak pótolja mulasztását abból az időből, amikor az az ügy napirenden volt s amikor a diplomáciának ezt a „súlyos botlását” nem kifogásolta.

Ellenben örömmel állapítjuk meg azt a tényt, hogy az ellenzéki sajtó egészséges szellemet követel úgy bel-, mint külpolitikánkban. Szerinte belső egészséges megtisztulásnak kell megmenteni ezt az országot, mert hiszen Európa minden államában mozgás, élet, tevékenység uralkodik s még olyan elmaradt ország is, mint Törökország, a megújulás korszakához jutott.

Ki ne olvasná elégtétellel az obstrukció főorganumában ezeket az igazságokat, amelyeket olyan régen hangoztat a kormány és a többség, amely annyi tette készsége és annyi lelkesedéssel vállalta a feladat elvégzését s amelyre a nemzet olyan imponzáns tüntető megbizással ruházta ezt a feladatot.

S ha ebben a munkában az elért nagy eredményeknél még nagyobbra el nem jutott, azt éppen azon körök magatartásának

Kismet.

Irta: Maurice Roland.

Joan Allingham, a híres tenyérolvasónő, akiről azt tartották, hogy lát a jövőbe is, fel és alá sétált dusan szőnyegezett szobájában és tekintete az az órájára esett. Hat óra volt.

Valaki halkán kopogtatott ajtaján s annak keretében egy magas, nyulánk nőnek alakja jelent meg, ki félfő bátortalansággal kérdezte:

— Ön „Kismet”, nemde?

— Igen.

— Lesz szives fogadni engem?

— Az én fogadó-órám tizenegytől fél hatig van. Most már hat óra mult s én még soha senkivel nem tettem kivételt.

— Tehát elküld? — kérdezte az idegen nő esdeklő szomorúsággal.

— Nem, éppen nem. Önnel kivételt tesz.

— Áldja meg az Isten érte; egyszer talán mégis megtudja, milyen nagy szívességet tett most velem.

Joan Allingham a fejét ringatta:

— Be kell vallanom, ön fölkelte kíváncsiságomat, nálam pedig ez ritka eset. Meg vagyok győződve, hogy az ön bánata igaz és mély.

— Honnét tudja? — kérdezte a nő.

Kismet becsukta az ajtót és ráfordította a kulcsot.

— Hát olyan esodálatos éleslátás volna

ez tölem? — felelte mosolyogva. Aztán odament az asztalhoz, amelyen egy zöld ernyővel borított lámpa állt s mindkét oldalán egy-egy szék. Az idegen még mindig nem ült le, csak nézte, nézte Kismet arcát.

— Azt sem tudom, hogyan kezdjem, — szólt aztán.

— Annak nincs kezdete, — vágott közbe Kismet — az ön baját úgy hívják, hogy szerelem.

A vendég önkéntelenül visszahökken, aztán idegesen nevetett:

— A szerelem a legbiztosabb alap, amire építeni lehet, nemde? Ezen a nyomon biztosan oda talál összes vendégeinek bánatához . . .

Kismet nyugodtan felelt:

— Vendégeim nem köszönnék meg, ha a szerelmet kikapcsolnám az életükben. — Majd valamennyi szivesen azonosítja vele magát, noha mindnyájan tudjuk, hogy ez a legerősebb az élet valamennyi pusztító mérge között.

— Az idegen lehajította fejét:

— Tudom. A pokol tüzével égette meg az ön lelkemet is.

Kismet sóhajtott:

— Nem vagyunk bölcsőbbek, mint a lepkék, amelyek vakon rohannak vesztségbe, a tűz fényébe. A különbség köztük és köztünk csupán annyi, hogy mi nem halunk bele.

A vendég hirtelen felkapta a fejét:

— Ah, tehát önt sem mentette meg a bölcsesége?

— A sors zord humorista volt, amikor meggyújtotta a gyertyámat. En pedig követtem a fényét, ennyi az egész.

— Ön szenvedett! — szólt az idegen.

— Ki ne szenvedett volna? — hangzott a nyugodt felelet.

A vendég idegesen kezdte rángatni jobbkezeről a hosszú svéd keztyűt s szabadon maradt keskeny keze, amelyen csak egyetlen gyűrű volt, egy pecsétgyűrű. Kismet szemé szinte rátapadtak.

Leültek s az asztalon keresztül nézték egymást.

— Értsen meg, asszonyom, én nem azért jöttem, hogy a tenyeremből olvasson, én egyszerűen a tanácsát akarom hallani, amire nagyon sokat adok.

Kismet alig észrevehetőleg meghajította a fejét.

— Röviden a tárgyra térek. Én szeretek egy férfit.

— A társadalom szigorú és kegyetlen törvényeinek ellenére.

— Igen, — volt a válasz — a társadalom rideg és kegyetlen törvényeinek ellenére. Én férjnél vagyok s a férjem él. Szülőim kényeszerítettek bele ebbe a házasságba. Gyűlölöm a férjemet s ő is másfelé keres vigasztaló kárpótlást.

— Ús a férfi, akit szeret, szintén nő?

— Igen. Ő is hasonló sors áldozata. Nem szerelemből nősült s a felesége idősebb nála.

— Hát volt elég bátorsága nemcsak az

köszönheti, amelylyel minden, most általuk is hangoztatott argumentum elől elzárkózva, a kerékkötést tüzték ki alapelvül.

A hiba s az érette való felelősség az ellenzék terhelé, nem pedig azokat a köröket, amelyek az ország kül- és belpolitikáját irányítják. Ha az ellenzék hazafias aggódása az ország biztosságáért komoly, akkor ez aggodalomnak csak a konzekvenciáit kell levonni ebből a jobb belátásból. El kell állania attól, hogy a véderő szükséges fejlesztését akadályozza és szabad utat kell engednie egyéb kérdések megoldására, amelyeknek a véderő-kérdés a maga halaszthatatlanságával és politikai izgatásra való felhasználásával hosszú évek óta utjában állott.

Törvénybe iktatják a debreceni egyetem orvosi fakultását

A félhivatalos legújabb jelentése

A debreceni egyetem ügyében a felzárkott kedélyek már lecsillapodtak s ma már a félhivatalos jelentések után, amelyek teljesen igazolták az általunk első pillanatban elfoglalt álláspont helyességét, majdnem mindenki a nyugodt tárgyilagosság alapján ítéli meg a helyzetet. Ilyen alapon tárgyalja a debreceni egyetem és vele az orvosi fakultás dolgát az az előkelő kézből és illetékes debreceni helyről származó cikk, amely egy fővárosi napilap mai számában jelent meg, amelynek íróját ismerjük s amelyet itt szó szerint közlünk.

Debrecenben nagy izgalmat okozott az új egyetemnek felállításáról szóló törvényjavaslat indoklása. Kiváltképpen az a rész, mely a bölcsészeti kar két ágát — tudniillik nyelv-

tudomány-történelmi-és a matematika-természettudományi részt — külön fakultásként szerepelteti. Nyilvánvaló, hogy ez ellenkezik az eddigi felfogással. A budapesti egyetemet mindenki négykarunak ismeri. A tárgyalások alapja az állam és a város között a budapesti egyetem pendantsja volt. Nem fér hozzá kétség, hogy a törvényjavaslat indokolásakor is így értelmezte ezt a kormány.

Debrecen a kultuszminiszter programját valija magáénak. Arra törekszik tudniillik, hogy a magyar kultúra templomát fölépítse, egészen a csillagos égig. E program megvalósításáért idestova négyszáz éve meghozott minden áldozatot és iórészt az ő érdeme, hogy az egyházkerületnek ezidőszent is van már teológiai, jogi és egy fei bölcsészeti fakultása. Ha a matematika-természettudomány részére egy millióért építene a város helyiségeket, az államnak felajánlott ötmillióból még megmaradó négynek az évi 170—180.000 korona kamatjövendelméből a bölcsészeti kar ezen részét fenn is tartatná. Ha azt is meggondoljuk, hogy a matematika-természettudományi kar fokozatos kifejlesztését a törvényjavaslat indoklása tíz évre helyezi kilátásba, a törvényjavaslat szerint pedig az ötmillió idestova — a pozsonyi kórház átvételekor — esedékes és az ötmilliónak legalább ötévi kamata — egy újabb millió — is az államé lesz: nagyon érthető Debrecen megütközése, mikor e nagy pénzösszegért mindössze csak a bölcsészeti kar még hiányzó fele lenne az ellenszolgáltatás.

Debrecen a megajánlott áldozatokkal — hiszen még nyolcvan hold erdőterület, a városi kórház, a bábaképezde is föl van ajánlva az államnak — nemcsak azt kívánta elérni, hogy egyeteme legyen. Szolgálni akarta és akarja azt a törekvést is, hogy a kormány más városokban is állithasson főiskolákat. De azt a célt nem szolgálhatja a maga érdekeinek a rovására. Nincs kifogása a fokozatos fejlődés ellen, bár ő a megígért hozzájárulást kész egyszerre adni. De azt méltán kérheti, hogy éppen olyan biztosítéka legyen a törvényben, mint Pozsonynak, Debrecen is felajánlotta a közközházát az államnak. És pedig, mert új közközházat épít és az építkezésnél kész figyelembe venni a kormány kívánságait: a po-

zsonyinnál a tanítás céljaira alkalmasabb kórházat kínál. A pozsonyi bábaképezde az egyetemi tanítás céljait nem szolgálhatja. Bábiskolának sem jó már. Debrecen a bábaképezdet néhány év előtt közel négyszázezer koronára költséggel építette föl. Ez az intézet egy időre még az egyetemi oktatás céljainak is megfelel. Tehát Debrecenben van teológia, jog, félbölcsészeti. Rendelkezésre áll az ujonnan építendő közközház, a bábiskola, az egyetemi épületek elhelyezésére nyolcvan hold ideális terület, öt millió. Lehet-e igazságosan mellőzni Debrecennek azt a kérését, hogy egy másik városért, amely nem képes ez idő szerint ennyit nyújtani, ne mellőztesék, hanem azzal egyforma elbánásban részesüljön. Semmiesetre sem. Azt tartjuk, hogy a tudás az egyénnek legnagyobb kincse, a társadalom részére a leggyümölcsözőbb tőke. Minél több helyen, minél alaposabb a tanítás, annál nagyobb az eredmény. Az államnak csak hasznos lehet az, ha egyszerre több tudományos központot létesíthet. Természetesnek kell tehát tartanunk, hogy a törvényjavaslat indoklása által támasztott izgalmat mind a két fél — tudniillik a kormány és a város — igyekszik az ügy nagyfontosságához való jóindulattal, még a törvényjavaslat bizottsági tárgyalása előtt lecsendesedni. Az ügy további fejlődéséről annak idején a közönséget tájékoztatjuk.

A minden részében okos cikk — ismételiük — igazolja a nyugodt, megfontolt, tárgyilagos eljárás helyességét hangoztató állásfoglalásunkat, amely szerint a félreértésnek, a tévedésnek kiküszöbölése és Debrecen város jogos és igazságos igényei érvényesítésének módja nem lehet más, mint a bölcs higgadtság.

Az orvosi fakultás dolgában már a legkedvezőbb döntés a közeli napokban nyilvánosságra jut. Az illetékes személyek, akik vezetői az egyetemi mozgalomnak, napok óta s ma is tanácskozást folytatnak, amelyen megállapítást nyert, hogy Debrecen igényei teljes mértékben kielégítést nyernek és az orvosi fakultás kérdésében semmiféle aggodalomra ok nincsen.

A debreceni illetékes faktorok nyugalmat tanácsoló szavait s mindama reménveket, a

ő maga, de egy asszony életét is tönkre tenni? Miért vette el akkor?

— A sors intézte úgy. Kétségbeesett helyzetben volt s akkor jött az asszony az ő szelíd szerelme és szimpátiájával felajánlva segítségét.

— Gyöngye mentség.
— Három évig szóltanul szenvedett...
— Persze, az asszony szenvedése nem számít?

— Tudta, mi vár reá.
— Miből következett ezt?
— Abból, mert a férfi sok mindenre képes a nővel szemben, csak egyre nem, hogy elhitesse vele szerelmét, ha nem szereti. A nőnek megadatott a titkos látás ennek tisztán és világos megértésére. Az a nő is okvetlen tudta, hogy csak hálára számíthat, így kell, hogy beérte csupán azzal s egyebet nem várhatott.

— Kemény és kegyetlen szabály. S ön azt hiszi, jót állhat ennek a férfinek szerelméről, aki a — szeretője?

— Kemény és kegyetlen az, amit ön mond, asszonyom. Ő mindig szeretett engem. Az én házasságom kergette őt kétségbeesésbe és vitte közel az öngyilkosság-hoz. A másik asszony mentette meg őt önmagától. Mikorra aztán kissé megnyugodott, annak az asszonynak soha nem vágyott szerelme tépte össze reménye utolsó foszlányait. S minél jobban szeretett engem, annál jobban gyűlölte amazt.

— Szegény, elhagyott lélek, — sóhajtott Kismet szomorúan. — Bizony vannak emberek, akikről elfeledkeznek az Isten...

Ezeket a szavakat mély csend követte. Azután hátradólt Kismet és vendége arcába nézett:

— S az ön szerelmének felesége tudja a valóságot?

— Az idegen vállat vont: — Lehet. Eltűnt.

— Eltűnt?
— Igen, szó, irás és bucsu nélkül.
— Talán meghalt? ... Nem gondoltak erre?

Az idegen élesen fölnevetett:
— Oh, dehogyan halt meg. Az ilyen utban levő, alkalmatlan egyéneket nem lehet csak úgy átvetni a korláton. Bizonyosan él és igen kényelmesen.

Kismet sajtáságosan mosolygott:
— A képzelet és a valóság nem mindig jár egy nyomon...

A másik előrehajolt, lehuzta ujjáról a gyűrűt és odaadta Kismetnek, aki mohóan kapott utána.

— Nézze, ez a szeretett férfi gyűrűje; mit beszél ez önnek?

— Azt hiszi bizonyosan, hogy az én kiromantikus tudományon képes lesz megmérni e gyűrűből az ön szerelmét?

— Azt nem, de tanácsot kell adnia, mert az én lelkem össze-vissza van szagatva és tele ellentmondó érzésekkel. Ma estig határoznom kell a jövőm felett, amelyben pedig — dacára mindkettőnk nagy szerelmének — bizni nem merek.

Kismet még mindig kezében tartotta a gyűrűt s megkérdezte:

— És annyi sok közül miért lött éppen hozzám?

— Ezt már én is megkérdeztem magamtól. Az ösztönöm vezetett, mert azt hittem, hogy ön bizonyosan tudja...

— Mit kellene tudnom?

— Hogy mit tegyek?

A vendég leste a szót Kismet halavány ajkáról, aki sápadt volt és hallgatott.

— Mit tegyek?

— Én nem kételkedem a szerelmükben, — szólalt meg végre — én hiszem, hogy az is szereti önt, csak azt nem hiszem, hogy ön az lehessen neki, akit ő hisz, remél önből. Ő idealista, maga pedig, asszonyom, materialista. Még most is kíván hallani?

Az idegen könyörögve nézett rá:

— Elítél engem?

— Nem. Én teljesen meg tudom érteni.

— S ha az én helyemben lenne, így cselekednék, mint én?

— Én, én sohasem lehetnék az ön helyében, de ismétlem, meg tudom érteni önt is és... és... a másikat is. Én egyiküket sem itélem el, sőt, ha súlyt fektetnek rá: áldasomat is adom. Én senkit, semmit se itélek el, én csak csodálkozom.

— Tehát ön azt tanácsolja nekem, hogy elmenjek velem?

— Igen, hiszen ennek úgy sem lehetne más megoldása. Aztán hozzátette: — Mikor mennek?

— Holnap.

Kismet hirtelen fölkel és a vendége követve őt, azt mondta:

A Móricz-féle

linom hentes-fizletben Simonffy utca 2-ik sz. alatt. (Váray fűszerüzlete mellett.) A mai naptól kezdve színházi vagy hideg vacsorákhoz, yourokra :: mindenféle hideg felvágottak izléses összeállításban kaphatók. :: **Előrangú kiszolgálás! Olcsó árak!**

Kücsükből

1911/1912

Vigandrot

1911. december 8.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

3

melyek jogosan éltek Debrecenben, most is méltóan megerősítést nyertek ugyancsak illetékes helyről. A félhivatalos Budapesti Tudósító ugyanis ma a következőket írja:

Zichy János gróf kultuszminiszter és Debrecen város országgyűlési képviselői közt a debreceni orvosi fakultás érdekében folytatott tárgyalások eredményeként illetékes helyről annak a megállapítására hatalmaztak fel bennünket, hogy a kultuszminiszter és a képviselők közt olyan megállapodás jött létre, amely alkalmas a Debrecenben keletkezett nyugtalanságot teljesen megszüntetni. A közoktatásügyi bizottsági keddi ülésen ugyanis az egyik képviselő indítványt fog benyújtani a miniszter intencióinak megfelelően a törvényjavaslatnak ilyen módosítása iránt.

Ez a félhivatalos jelentés most már minden kétséget eloszlat az iránt, hogy a debreceni egyetemen orvosi fakultás lesz. Ez a jelentés különben megvalósítása annak az eszmének, amelyet még a törvényjavaslat benyújtása után az akkor támadt nagy zavarban és hangos elkeseredésben mondtunk, hogy törvényben kell biztosítani Debrecen számára az orvosi fakultást, vagyis azt, amit a törvény első szakasza e szóval „fokozatosan” fejez ki, expressis verbis kell a törvény szövegébe foglalni. Ez történik meg most a módosítással.

Beöthy László programja

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésének eseménye Beöthy László kereskedelemügyi miniszter programbeszéde volt. Az ülés második felében szólt föl Beöthy László s kifejtette azokat az irányelveket, amelyeket tárcája vezetésénél követni fog. A programbeszéd a képviselőház minden oldalán igen jó hatást gyakorolt s különösen szimpatikus benyomást keltett a fejtegetéseknek higgadt tónusa és az a szerénység, amellyel az új miniszter ma szakmájában bemutatkozott. Valóban, ritkaság számba megy egy olyan miniszter,

— Én is csak csodálkozom. Azon csodálkozom, hogy miért vágytam annyira ön-höz, miért akartam a tanácsát, noha nekem teljesen idegen; miért bizom benne úgy, mint senkiben és — miért van tele iránta a szívem együttérző fájdalommal, bár fájdalomnak okát nem ismerem . . .

— Az egész élet titokzatos — mondta Kismet nyugodtan — s minél többet kutatok, annál kevesebbet tudunk.

Az idegen kinyitotta száját, hogy beszéljen, de habozott s Kismet megértve ennek okát, közbe vágott:

— A fizetség kérdése ne nyugtalanítsa. Mai látogatásával több jót tett velem, mint hinné. De ha le akar mégis kötelezni . . .

— Oh, mit tegyek? — hangzott a készséges felelet.

— Adj nekem ezt a gyűrűt . . .
Az idegen ösztönszerűleg nyújtotta ki a kezét.

— Nem tehetem. Számon kérné tőlem.
— Talán nem is kérné. S ha mégis . . . hisz oly könnyen el lehet veszíteni ilyesmit. Megtenné értem, hogy hazudnék egyszer?

A vendég ámulva nézte, azután így szólt:

— Igen, ha kell, hazudni is fogok önért.
Közben izgatottan kezdte huzni a keztyűjét:

— Tartsa meg kérem, azt a gyűrűt, nem kutatom, miért ragaszkodik hozzá . . . Azt hiszem, soha az életben nem találkozunk, de jól esnék tudnom, hogy gondol néha rám. Én sohasem fogom elfelejteni.

Az ajtónál újra megállt:

**Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban**

**Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be**

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában).

aki programját azzal fejezi be, hogy keveset ígér, de annál többet akar cselekedni.

A miniszter az államvasuti nehézségek témájának szentelte beszédének legnagyobb részét, aminthogy pillanatnyilag talán ezen a ponton vár a miniszterre a legfontosabb feladat. A Ház mindenestre azt az impresziót nyerte, hogy Beöthy László közismert erélye az államvasutak bajainak orvoslásában mihamar meg fog nyilatkozni és hogy ő meg fogja találni a helyes utat a bajok megszüntetésére. Jó hatást tett, hogy a miniszter a munkások érdekében a szociális intézkedések egész sorát helyezte kilátásba. Így a munkásügyek intézésére a miniszteriumában külön osztályt fog szervezni, azonkívül foglalkozni óhajt a munkásbiztosító törvény revíziójával is. Az új ipartörvény megalkotása szintén küszöbön van. El lehet mondani, hogy az új miniszter programbeszédével általános rokonszenvet keltett, a mely csak erősödhetik, mert nem férhet hozzá kétség, hogy Beöthy munkálkodása a tevékenységéhez fűzött reményeket be is fogja váltani.

Az ülés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk itt következik:

Návay Lajos elnök tíz óra után nyitja meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után rátért a Ház a kereskedelmi tárca folytatólagos tárgyalására.

A munkásbiztosító pénztárak körül.

Bródi Ernő foglalkozik a munkásbiztosító pénztár bajait forszírozó egyes képviselők felszólalásaival és kijelenti, hogy a kormány, illetve annak kereskedelemi minisztere nem hibás a munkáspénztárnál mutatkozó bajok miatt, mert miniszteri teendőit még nem oly régen látja el, hogy komolyan foglalkozhatott volna ezzel a kérdéssel. A kormányban e bajok orvoslása csak úgy fog sikerülni, ha ezt a törvényt revideálja. Hibáztatja, hogy a kisiparosokat és a kereskedelmi alkalmazottakat nagy tömegét a pénztár kizárja. Megemlíti, hogy vannak egyes kerületi pénztárak, ahol 20.235 korona kerületi betegsegélyző díj mellett a kezelési díj 29000 koronát tett ki. Nézete szerint az ilyen ke-

— Azon tünődöm, miért is hatott rám olyan különösen ön, asszonyom?

Tekintete a gyűrű szomorú fényét kereste Kismet ujján.

— És azon is tünődöm, miért adtam én oda azt a gyűrűt. Ez egyszerűen hallatlan dolog.

— Sokszor hasznosabb a tünődés, mint a tudás — felelte Kismet nagyon nyugodtan. — Ha tudná az igazságot, nem bálna, hogy nekem adta. És most Isten önnel! Emlekezzék, hogy én az vagyok, aki ön holnaptól kezdve lesz: egy számkivetett. Ezért értettem meg. Isten önnel.

Az idegen kezét nyújtott és a hangja remegett, míg mondta: — Isten önnel, imádkozzék értem!

Mikor magára maradt, bezárta az ajtót, felnyitotta az összes villanylámpákat és a nagy tükre elé állt, bámulva önmagát. Fölémelte a karjait, levette fejéről a sötét parókát, ami hullámos, rövidre nyírt ősz haját takarta. Oriási volt a különbség az előbbi és a mostani asszony között. Annak látszott, ami volt: összetört szívé, halálra sebzett lelkü nő . . .

Szánalmasan nézte magát a kegyetlen tükrökben.

— Ha valahol valamikor találkozom az Istennel, akkor talán megértem majd az emberszeretet irtóztató rejtélyét . . .

Elsietett a tükrőtől és kioltotta a lámpákat, aztán leborult és keservesen sirni kezdett és égő, forró ajakkal csókolta azt a gyűrűt, amit három évvel ezelőtt ő adott a férjének . . .

rületi pénztárak megszüntetése volna a leghelyesebb. A magyar gyáriparosok szövetsége, valamint a szocialisták ez évi kongresszusa is határozatilag kimondta, hogy a munkásbiztosító pénztár teljes újjászervezését fogja követelni a törvényhozástól, tehát ebben a kérdésben munkaadók és munkások is egy nézetben vannak. Foglalkozik még a munkásbiztosító pénztár orvosainak nehéz helyzetével s kéri a minisztert, hogy a javaslat revideálása alkalmával az orvosokról se ledkezzék meg. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Sümei Vilmos üdvözli Bródit a munkásbiztosító pénztárról mondott szakszerű fejtegetéséért és kijelenti, hogy beszéde az egész Ház helyesléssel találkozott és hiszi, hogy amikor a törvény revízió alá kerül, a Bródi szakszerű fejtegetése lesz az alapja az új törvény megalkotásának. Megemlíti ezután, hogy milyen óriási összeget fizetünk ki a külföldnek gyümölcsökért, sonkák sajtok és más delikát dolgokért. Elszomorítóan tartja azt is, hogy sörért 5 millió koronát fizetünk ki évente Ausztriának, holott nekünk kifejtett sörgyáraink vannak. De így van ez minden cikknél és a magyar társadalom büne ez, mert ha valamely áru nem külföldi jelzővel van ellátva, már nem is jó. (Helyeslés.) Igen sok olyan gyáriparos van, aki nagy hangon hirdeti a magyar ipar pártolását és ugyanakkor ő a gyárát külföldi gépekkel szereli fel.

Egy hang a jobboldalon: Nevet kérünk!

Heltai Ferenc előadó: Oh, igen sok van! (Derültség.)

Sümei Vilmos foglalkozik ezután az erdélyi márvány bányák kérdésével s megemlíti, hogy a külföld is nagy elismeréssel beszél az erdélyi márványokról. Kéri a kormányt az erdélyi márványipar felkarolására. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Haydin Imre szólt fel ezután: Nemi szabad a munkásbiztosító pénztárakat annyira lekiécsinyelni, mert ezzel a munkásságot izgatjuk fel. A munkásbiztosító törvénynek lehetnek hibái, ezek azonban korántsem olyan tulzottak, ahogy azt egyes képviselők a Házban lefestették. Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi tárca keretén belül sok fontos ügy vár megoldásra, a javaslatot örömmel elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Haller István (néppárti) beszélt ezután a javaslat ellen.

A kereskedelemügyi miniszter programja.

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter: Válaszol a vita során elhangzott megjegyzésekre. Kijelenti, hogy programját eléggé körvonalazta, amikor a miniszteri széket elfoglalta. Az ország közgazdasági érdekeinek kiszolgálásáról csak akkor lehet beszélni, ha harmoniába hozzuk azt az iparral és kereskedelemmel. Jó kereskedelem és ipar csak a forgalom zavartalan lebonyolításával lehetséges. A kereskedelmet és ipart közelebb kell hozni egymáshoz. Érti a reá nehezedő nagy felelősséget és annak eleget akar tenni. A mávnál tapasztalható forgalmi zavarok okai jórészt annak tulajdoníthatók, hogy a kereskedelem és ipar az utolsó évek alatt örövendően és erősen megnövekedett. A máv. áruforgalma 5 százalékkal meghaladta a waggonpark arányait. Hogy a bajokon segítsen, hivatalának elfoglalása alkalmával azonnal érintkezésbe lépett a máv. igazgatóságával, hogy a bajokon egyrészt momentán segíthessen, másrészt, hogy állandó jellegű rendszerjavítást végeztesen. Először is intézkedéseket tett a kocsik rongálódásának megállítására s több alkalmazottat vett fel. Reméli, hogy a bajokon momentán segíthet és reméli, hogy a jövő év első felében a végleges rendezés is bekövetkezik. Tisztában van azzal, hogy nagy befektetésekre van szükség, mert a ja-

vitások nagy költséggel járnak. Nem lehetett tehát elzárkózni a tarifaemelés elől, amelyek azonban csak bizonyos áruknál visznek keresztül, de azoknál, amelyek ezt nem bírják el, a régi tarifafételek maradnak meg. Bejelentette még, hogy a kisajátítási, az ut-törvény javaslati s az ipartörvény revíziója a miniszteriumban már munkában vannak. Kéri a költségvetés elfogadását. (Lelkes, hosszantartó éljenzés és taps.)

A Ház ezután általánosságban és részleteiben is elfogadta a költségvetést. Miután az elnök bejelentette, hogy a legközelebbi ülés szombaton lesz, az ülés három órákor véget ért.

Az egyházkerületi főjegyzőválasztás

Kiss Ferenc tábora növekszik.

A tiszántúli református egyházkerület főjegyzői állása betöltésének kérdése mind erősebben foglalkoztatja az egyházkerület híveit. Foglalkoztatja pedig annál erősebben, mert a kerület többségének jelöltje Kiss Ferenc esperes körül mindinkább lelkesebb, nagyobb lesz a hívek tábora. Az egyházak egymás után nyilatkoznak meg azzal a szeretettel, amelyben Kiss Ferenc személye minden egyház előtt áll. Az Orle., a Kálvineum nagy harcosát, lelkes, okos, sohasem lankadó vezetőt mindenki ismeri ebben a nagy egyházkerületben és mindenki előtt ragyogóan állanak azok a nagy érdemek, amelyeket Kiss Ferenc a maga dicsőségére, de az egyházkerület, az egész magyar kálvinistaság és különösen a magyar kálvinista lelkészek javára szerzett. Tehetsége, nagy munkássága, ereje predesztinálják őt az egyházkerületi főjegyzőség diszes állására, ahol fokozottabb erővel tudja szorgálni egyházát s ideálját.

Az őt körülvevő nagy szeretetnek és tiszteletnek ennyi megnyilatkozása az a gyönyörű lelkes szózat, amelyet Lénárd István dr. irt a Szatmáron megjelenő Szamos című lapban. A szózat egész terjedelmében a következő:

A Dicsőffy József lemondásával megüresedett egyházkerületi főjegyzőségre a debreceni református egyházkerület őszi rendes közgyűlése elrendelte a szavazást. E körül a szavazás körül hatalmasan és egyöntetűen kezd kialakulni az a protestáns egyházainkat az utóbbi években kétségtelenül örvendetesen áthatott öntudat, hogy az egyház közjogi állásait nem a hivatalos sorrend, hanem az időnkint fel-felbukkanó igazi tehetségekkel kell betölteni.

A tiszántúli nagykiterjedésű református egyházkerületnek, — jó lélekkel merem állítani, hogy az egy Baltazár Dezsőn kívül nincs ma olyan kiváló szellemi fajsúlylyal bíró papja, mint Kiss Ferenc püspökladányi lelkész s immár a hajduvidéki egyházmegye esperese.

Mérhetetlen agilis erő, az igaz ügy érdekében szinte apostoli buzgóság s ezek mellett oly kiváló, rögtönző szónoki képesség, mely egyenesen a szuggesztív hatásával van a hallgatóságra. Ezt rövidesen Kiss Ferenc, akit a Kálvineum érdekében kifejtett körútjában Nógrádmegyében katolikus világi egyének könnyezve öleltek a keblükre, oly frappánsul tudott érvelni amellyel az igazság mellett, hogy hiszen a nemzet derekát erősítjük, — ha a református papok árvaít felkaroljuk.

De hiszen mindnyájunk emlékezetében lehet még, hogy Erőss Lajos boldogult püspökünk végrendeletében egyenesen meghagyta, hogy Kiss Ferenc imádkozzék felette, — „de ez aztán ima legyen... lélekből

és igazságból való stb., stb.“ És Kiss Ferenc mondott olyan imát, amelyet csak isteni erő inspirálhat még abba az emberbe is, aki lelkiileg mindig palástba van öltözve... „Soli Deo gloria“... Egyedül Istené a dicsőség! Hát bizony azé, — de az a dicsőség azt hozza magával, hogy az olyan lelki nagyságok, mint a minő Kiss Ferenc is, az egyházi közélet terén megfelelő elhelyezkedési pontot leljenek. Esperesi székfoglalóját, mely tele van mélylyenszántó bölcséleti gondolatokkal s kissé talán erősen is demokratikus, de azért a Krisztus evangéliumán fölépített irányelvekkel, ezekkel a szavakkal zárja be Kiss Ferenc: „Tiszta harcra, nyílt küzdelemre, mellet mell ellen, elvet elvek elen, bármikor kész vagyok, csak az orvtámadást, a gyepü mögül lövöldözést, a gyanúsítások fegyvereit vetem meg harcosaikkal együtt. Zrinyi katonái Jézust kiállították, hazát védtek, a gályarabok Isten nevét zengték, hitökért szenvedtek: eszményekért így küzd az igaz, a keresztyén, a férfi... Nem folytatom tovább. Cselekedni akarok!“

Nos hát én se folytatom inkább, — de jó lélekkel ajánlom azoknak, akiket illet, hogy cselekedni igyekezzenek.

Dr. Lénárd István.

A harmadik csütörtök

*

Zsufolásig telt meg ismét ma délután öt órákor a római katolikus főgimnázium díszterme azzal az előkelő, szép közönséggel, a melyek a csütörtöki felolvasó-esték szoktak e falak közé vonzani. És ez a közönség ismét gazdag, érdekes műsor szobnól-szebb számait hallgatta végig.

Mártonfalvy György színházunk kitűnő karmestere nyitotta meg a programot saját zongoraszerzeményének bravuros előadásával. Egy hangverseny-keringő ez, mely inventiosus dallam fűzésével s kivált izléses ékesítéseivel épügy elragadja a laikust, mint tartalmas zenei kidolgozásával gyönyörűséget szerez a hozzáértőknek. Ehhez járul aztán az a kifejezéssel tele játék, mely a kiváló karmestert és szerzőt mint előadó művészt is jellemzi: nem csoda ennélfogva, ha szünni nem akaró taps követte a remekül sikerült zongora számot.

Borbély Lili, a debreceni szintársulat elsőrangú tagja szerzett aztán nagy élvezetet a hallgatóságnak Szabados „Rika“ című operettjének belépő-dala pompás elneklésével. Erővel teljes, hajlékony hangja, meleg előadása óriási sikert biztosítottak neki a kitűnő akusztikájú teremben; zúgott is a taps, új, meg új ráadást követelve; e ráadások közül kivált a „Miért vagy másé“ műdal, meg a „Messze a nagyérdő“ tettek legmélyebb hatást, főként az utóbbi, melynek éneklésében a művésznő aligha verseny nélkül nem áll. Pom-pás volt e szám zongorakisérete; Mártonfalvy játszotta.

Szinte érdekes versenynek tűnhetett volna fel, hogy ugyanezen estén másik női énekszám is volt, a Burger Erzsikéé. Csakhogy ezt sem a két szereplő, sem a közönség nem fogta föl verseny gyanánt, hanem csak épen úgy, mint mikor lombfakasztó tavaszon az erdő egyik dalos madárkája után a másikat is gyönyörködve hallgatjuk. A kettő kétféle és mind-egyik önmagában szép. Papp Zoltán dalainak előadása különben oly szép volt, hogy technikai készség, hanganyag és annak iskolázottsága teljes érvényre juttatták a mű szépségét. Mondani is fölösleges, hogy ezen szám után is elkes taps töltötte be a termet és új meg új ráadást kellett énekelnie, fokozódó tetszés, taps, mellett melyből kijut a rész a kitűnő zenetanárnak, Kerner Józsefnek is, aki igen szépen haladó tanítványát művészi alkalmazkodással kísérte zongorán.

Vajda Ilonka, színházunk drámai személy

zetének egyik erőssége, szavaltával szerzett magasfoku művészi élvezetet a közönségnek. „Szent Antal legendája“ volt az első darab, amelyet szavalt; de bajos volna megmondani: hány követte még ezt, — nem győzött betelni a közönség ez előadás finom árnyalásaival, vonzó kedvességével.

Fölolvasásról ez estére Liszt Nándor dr., a kiváló orvos gondoskodott. „Népies gyógyító szokások“ címen rendkívül érdekes, etnográfiailag is becses anyagot szedett össze és dolgozott föl gondosan a hajdumegyei népeletről. A dolgozat értékét emelte az ügyes elrendezés, a folyamatos stílus és a gyakran fölcillanó humor, mely a különben komoly tárgy iránt állandóan ébren tartotta a figyelmet. A tudományos színvonalu, de népszerűen megírt értekezést Lóky Béla dr. olvasta fel kitűnő pointirozással s a szám után fölhangozott taps neki is méltán szólott.

A minden ízében fényesen sikerült programot méltóképen fejezte be a Veres Tóni és Fia zenekara, melynek most kitűnő alkalmu volt megmutatni, hogy immár az elsőrendűek közé küzdötte föl magát. A nagyon jó erőkből álló és nagyon jól szervezett zenekar, élén a két primással (a fiatalal és a még fiatalabbal) szinte érezte is a helyzet fontosságát, és — remekelt. Előbb a Traviatából adtak elő egy nagy egyveleget szép színezéssel és kivált a befejezésnél imponáló erővel, majd a felharsanó tapsra derekasan megjátszott dalegyveleggel feleltek, végül pedig a Rákóczy-indulót játszották magyaros ritmussal és erővel és ennek elhangzása után, negyed 8 órákor osztott el a közönség.

A betörőkirály Debrecenben

Hat csendőr és két rendőr kíséerte.

Ma délután négy órákor egy erősen megvasalt embert kísérték végig a városban. Keze-feje bilincsekbe verve, mindkét karia külön is megláncolva és a láncok vége egy-egy szuronyos csendőr kezében, mintegy biztosítékul az esetre, ha az alulso láncot elszakítaná, vagy szökést kísértene meg az erős fedezet alatt haladó ember. Egész sereg bámész nép haladt a menet nyomán s az utcán posztoló rendőr csak nehezen tudta visszaszorítani a kíváncsiaskodókat.

A nyiregyházi csendőrös hozta Debrecenbe Plesko Gézát, akit kedden éjjel több rendbeli betörés miatt Nyiregyháza Bleyer Rezső és Kotán Ferencz csendőrösvezetők egy éjjeli kávéházban letartóztattak s aki Debrecenben is, mint azt a „Debreceni Független Ujság“ már tegnapi számában megírta, több rendbeli betörést és kasszafurást követett el.

A „Debreceni Független Ujság“ munkatársának alkalmu nyílt résztvenni abban a nyomozásban, melyet a nyiregyházi csendőröség

a betörőkirály

debreceni viselt dolgainak felderítése céljából itt Debrecenben megejtett s amely nyomozás a legfőbb elismerésre és dicsőre érdemes.

Plesko Géza 25 éves zömök, erős ember, aki már két ízben ült betörés miatt, egyszer két évet, másszor három évet. Ungvármegyei származásu ember, aki megkezdte az asztalosmesterség tanulását, de abbahagyta, mert bűnös utra tévedt.

Azóta, mint napszámos keresi kenyerét és sorba járta a környékbéli nagyobb városokat. Volt Debrecenben, Nagykárolyban, Décsen, Szamosújváron és több más kisebb helyen is. Legutóbb Nyiregyháza időzött, ahol pénteken éjjel két templomba és egy zálogházba tört be. Itt azonban rajtavesztett, mert a hatalmas Wertheim-szekrény pancélzatának áttörése olyan zajt csapott, hogy az utcán járók figyelmesek lettek s megriasztották a betörőket. Akiket később a ren-

Csak a
minőség

revén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higiénikus
Palma kaucsuk
ágybetét
elsőrangú.

1911. december 8.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

5

dörtség is üldözőbe vett s egy éjjeli zugkávészben el is fogott.

Pleskó Géza itt igaz gavallér módra költekett és két kézzel szórta a pénzt.

Dulakodás a csendőrökkel.

Éjfél tájban Bleyer Rezső nyíregyházi csendőrmester lépett a kávéházba és igazolásra szólította Pleskót.

Majd mikor magát igazolni nem tudta, felhívta, hogy kövesse az őrtanyára. Pleskó úgy tett, mintha engedelmességre a parancsnak, mikor azonban az ajtóhoz ért, rávetette magát a csendőrré és dulakodni kezdett azzal. Persze arra nem volt elkészülve, hogy az ajtó előtt *Kotány* Ferencz csendőrőrsvezető is várja, aki a dulakodás zaja miatt belépett és szorongatott bajtársa segítségére sietett.

Ez a *Kotány* Ferencz egyike a csendőrség legképzettebb őrsvezetőinek s bár Tiszapolgáron állmásozik, alig van nevesebb büntény, ahová ki ne rendelné. Ő volt az, aki annak idején *Vitális Imrét*, a bihari haramiát is *agyonlőtte*. Most is a tömeges betörések és kasszafurások kinyomozása miatt rendelték Nyíregyházára. Ugy került most szembe Pleskóval.

Izgalmas dulakodás támadt most a csendőrök és a vakmerő betörő között, aki mielőtt lefoghatták volna, öklözött, harapott és fogvaival tépte a csendőrök válláról a kabátot. Végre azonban mégis leteperték és erős bilincsekbe verve, bevitték a városházára.

Itt kezdetét vette a

nyomozás és vallatás,

mely szenzációs eredménnyel járt.

Pleskó bevallotta, hogy a legutóbbi évek legnagyobb betörési sorozatának ő a tettese. Betört Nagykárolyban, Debrecenben, Deésen, Szamosújváron, Sátoraljaújhelyen és Tokajban mindenütt több-kevesebb eredménnyel.

Természetesen a csendőrség a betörések természetéből azonnal tisztában volt, hogy azokat Pleskó csakis *büntársakkal* követhette el, azonban a betörő *ezek nevét el nem drulja* s így azokat aligha éri el a büntető igazságszolgáltatás keze. Pleskó azt valia, hogy a betöréseket egyedül követte el. Cinkostársa nem volt. A betörőszerszámokat vallomása szerint Debrecenben bedobta egy kutba.

Ezeknek a ténykörülményeknek a tisztázására vált szükségessé

a debreceni helyszíni vizsgálat.

Pleskó ugyanis beismerte, hogy vasárnap éjjel *Deutsch* Sámuel Hatvan-utca 9. sz. alatt levő kereskedésében ő követte el a betörést és a kasszafurást.

Bleyer Rezső és *Kotány* Ferencz csendőrőrsvezetők tehát jónak látták ezt az esetet is a helyszínen világitani meg s a betörőt idehozták.

Pleskó aztán elmondta, hogy vasárnap este 10 óra felé, még kapuzárás előtt jutott a ház udvarára. Itt a hordók között megbújt s megtette az előkészületeket a betörésre. Két olyan vaskapcsot hozott magával, amilyet az építkezéseknél szoktak használni a gerendák összekapcsolására.

Ezeknek a végeit kikalapálta és egyik végét kerek fogantyú-mód behallította. Másik oldalát a magával hozott három éllí angol reszelővel kiélesítette, hogy az a pénzszekrény külső burkolatát vésné és hasítani tudja.

A betörés.

A raktárba nyíló udvarfelőli aító lakatját letépte, azonban az az ajtó belül is el volt reteszelve, így ott be hatolni nem tudott.

Más bejárás után nézett tehát s a hátsó raktár szökevényénél egy elrácsozott üvegablakot talált. Az egyik hordóból kitépte a vastag papírbélést és a hordót lépcsőül használva, felmászott az ablak peremére. A papírt a felső kisebb üvegtáblára helyezte, *nehogy az zajt üssön*, amikor benyomja.

— Tizenkét óra lehetett — mondja — mikor benyomtam az ablakot. A belső felső vasrácsozatot a falból kitéptem s a retesz eltolásával mindkét felső szárnyat kinyitottam. Ezen a nyíláson aztán kényelmesen bemásztam a hátsó raktárba, ahol mi sem állta utamat, hogy eljussak a kasszáig.

Most már gyufát és gyertyát is gyújtottam. Így jutottam az üvegfallal körülvett kis bolti irodába, ahol a Wertheim-szekrény állott.

— Hogy tudad, hogy az itt áll?

— Előzőleg itt jártam, gyertyát vásárolni.

— Csakugyan! emlékezett vissza *Simon* Leopold kereskedőségét — felismerem benne azt az embert, akinek szombaton szürköletkor egy két krajcáros gyertyát adtam.

— Ekkor érdeklődött benned a büntény? folytatta a nyomozást a csendőrőrsvezető.

— Igen, alaposan körülnéztem és elhatároztam, hogy megfúrom a kasszát. Tehát mikor az irodába jutottam, kivettem az egyik asztal fiókját, ebből kiürítettem az iratokat s azt oldalra fordítva olyan gyertyatartást kaptam, mint a tolvajlámpák szoktak lenni. Kívül semmi sem látszik, míg a beállított gyertya lángja megvilágította a kasszát.

A munka

fél óráig tartott. Ezalatt jöttek mertek kívül. A házmezt is hallottam egy párszor kaput nyitni és csukni. Félegy tájban azonban már készen is voltam. Három helyen megfúrtam a kasszát és a benn talált pénzt magamhoz vettem. És ugyanazon az uton, melyen jöttem, távoztam is. A kapu már ekkor be volt csukva, tehát alul és felül kireteszeltem és kiosontam.

Veres Lajos piccoló éppen akkor ment haza a Dréher-féle sörcsarnokból, ahol alkalmazva van, mikor a betörő távozott. Hallotta hogy valamit hátraszólt valakinek, aki bizonyynyal a büntársa volt.

— Aztán — fejezte be vallomását Pleskó — egyenesen a vasuti állomásra mentem, a honnan visszamentem Nyíregyházára.

Ezután a csendőrök *Bleyer* és *Kotány* csendőrőrsvezetők parancsára a betörőt visszavezették a debreceni rendőrségre, ahol *Mile* Pál rendőrkapitány is kihallgatta. — Ujabb részleteket azonban nem tudott felderíteni. De azt megállapította a debreceni rendőrség hogy Pleskó *Géza katonaszökevény*, a ki felett a *katonai bírósdág illetékes ítékezni*. Így a legsúlyosabb büntetésre van kilátása. Az esti vonattal a csendőrök visszavitték Nyíregyházára, ahol még több ügyben folyik ellene a nyomozás.

Gyulai Zsiga.

KÖZOKTATÁS.

— **Szabad Iskola.** Szombaton, e hó 9-én Szervátzy Imre dr. orvos fog előadást tartani programon kívül a Szabad Iskolában. Ez az előadás a lakás és a tüdőbaj összefüggéséről fog szólni. Az előadó, ki a tüdővész elleni védekezés ügyének országosan ismert vezérférfia, a lakások kiszáritására szolgáló új eljárás módjával már is jelentős eredményeket ért el s abban a pestvármegyei községben, ahol lakik, 4 esztendő alatt 13.89 százalékról 7.09 százalékra csökkentette a tüdőbaj halálozási arányát. Előadása így bizony nagy közönséget fog vonzani, a mely fényképek, esetleg vetített képek útján is bőveges tájékoztatást nyer majd a nedves lakás kiszáritására vezető új eljárásról. Megjegyezzük, hogy az Országos Közművelődési Tanács 10.000 példányt rendelt a Szervátzy népszerű ismertetéséből s így ez a tény magában véve is mindennél jobban igazolja azt a nagy jelentőséget, amellyel a Szervátzy eljárást országszerte értékelik, különben a tudományos folyóiratok is behatóan foglalkoztak most azzal. A Szabad Iskola helyesen tette, hogy a maga elő-

adásal sorába iktatta ezt az előadást is. Az előadás este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében és teljesen ingyenes.

Színház és művészet.

A színház műsora:

PÉNTEK: Délután *Ártatlan Zsuzs*, operett. Este *Falu rossza*, népszínmű. (A bérlet.) SZOMBAT: *Karenin Anna*, dráma. (B bérlet.) VASÁRNAP: Délután *Ocskay brigadéros*, színmű. Este *Madarász*, operett. Uj betanulással. (Bis bérlet.)

MANÉN JOÁN ÉS SZÁNTÓ TIVADAR HANGVERSENYE.

Hétfőn, e hó 11-én este 8 órától a Bikaszálló nagytermében tartja a Zenekedvelők Társasága második hangversenyét Manén Joán és Szántó Tivadar közreműködésével. Az est műsora a következő: I. Beethoven: Kreutzer Szonáta, Manén-Szántó. II. Bach: Fuga és Presto, Manén. III. a) Brahm Paganini: Változatok. b) Chopin: Polonaise. c) Liszt: IV. Rhapsodia-Szántó. V. Saint Saens: Szonáta, Manén-Szántó. A hangversenyre szóló jegyek Csáthy könyvkereskedésében s este a pénztárnál válthatók 6, 5 és 2 koronáért. Tagok belépődíjat nem fizetnek.

Szántó Tivadar, a nagy magyar zongoraművész neve, művésze nem ismeretlen zeneértő közönségünk előtt, — a legkiválóbb zongoraművészek közül való Szántó, méltó partnere Manénnek, ki viszont közönségünk előtt még ismeretlen, új, de annál ragyogóbb tehetség a hegedűművészek között. A fővárosi lapok a legnagyobb elragadtatással írják művészetéről: játékát varázslatosnak mondják, mely rohammal hódítja meg a közönséget, — tökéletes egyéni és elragadó. Manén nemcsak nagy és teljes zenegéniusz, de kiváló komponista, ki teljes megértésével, dinamikájával és ritmus és tempóvezérlésével Casalsra emlékeztet. (Világ.) Manén művészetének csúcspontján álló művész. — tudása, technikája tökéletes, játéka végtelen tinnom, tökéletesen elmélyedő. A mazánhegedűre írt Bach—Presto szédületes iramában szinte kifulladt a közönség. (Az Újság.) Manén a jelenkor legnagyobb hegedűse. Manén Bach G-moll szonátáját csodálnivaló technikával szólaltatta meg, a fuga kristály tisztán hangzott összes szólamaival, a prestót eddig nem is hallott tempóval vitte, a hallgató lélegzete is elállt ebben a szédületes repülésben. Tízszor is kilőtt a dobogóra a zugó tapsorkánt megköszönni. (Pesti Napló.)

Két előadás. Pénteken, az ünnepek alkalmából két előadást tart a színház. Délután mérsékelt helyárakkal, három órai kezdettel az *Ártatlan Zsuzs* operett kerül színre a címszerepben Beleznav Margittal. A kiváló operettnek ez lesz a tizenegyedik előadása. Este rendez helyárakkal a Falurossza népszínművet adják. Tóth Ede halhatatlan népszínművét Zilahy igazgató teljesen új rendezésben hozza színpadra és pedig elsőrangú szereposztásban. Gonosz Pistát ezuttal Zilahy fogja játszani, akitől ez alakításban mesteri művészetet láthatunk. Göndör Sandort Székely, Feledi Boriskát T. Csige Böske, Lajost Kemény, Feledit Szilágyi játszó.

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal az Ocskai brigadéros színmű kerül színre, melyben a fő szerepeket Thury, T. Csige Böske, Papp Etelka, Székely, Falussi, Vajda Ilonka, Bérczi és Kemény játszó. A vasárnap délutáni előadásra jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

A Madarász reprize. Az operett-irodalom egyik legszebb remeke, a Madarász ke-

ben

kísérte.

ösen megva-
roson. Keze-
karia külön
egy-egy szu-
biztosíté-
elszakítaná,
erős fedezet
bámászt nép-
cán posztoló
zaszorítani a

hozta Debre-
len éjjel több
házán *Bleyer*
őrsvezetők
ztattak s aki
breceni Fü-
amában meg-
sszafurást kö-

betörőkírály

ritése céljából
mely nyomozás
dicséretre ér-

nk. erős ember,
miatt, egyszer
Ungvármegyei
zdte az aszta-
bahagyta, mert

eresi kenyérét
agyobb város-
károlyban, De-
más kisebb he-
án időzött, ahol
és egy zálog-
rajtavesztett,
szekrény pan-
t csapott, hogy
lettek s megri-
t később a ren-

aucsuk
etét

rül vasárnap színre teljesen új betanulással. A kiváló operett napok óta foglalkoztatja az énekes személyzetet. Ádámot Székely játssa, Milkát Borbély Lili, a fejedelményt Tordai Erzsí, Csörsz bárót Kassai, a két dékánt Ligeti és Dési. A kiváló operett felelevenítésével kellemes estét óhajt szerezni Zilahy igazgató a debreceni közönségnek.

A Bonbonniere mai előadásának keretében, először kerül színre a „Szép szörme kirakat” című piros szindarab. Piros új szövegszámok keretében lépnek fel az összes attrakciók: Georg Hartmann illuzionista, Bros. Matthew's néger táncos pár, Medgvyssy Jancsika és Zolika, a 6 és 7 éves zeneművészek, Szilassy-Sziklay duettje, az „Ujra-ujra”, Harkányi Mancsi, Zulejka, Sziklay, Ihsz, Révész. Előadás után Bal-Tabarin 12 új számmal, utána tánc és cigányzene reggelig.

MEGNYILT A NÉPOPERA.

A „Quo vadis” bemutatója.

Ma este megnyilt a világnak dimenzióra nézve legelső, a fővárosnak második dalszínháza. Ennél a jelentős kultúreseménynél lehetetlen említés nélkül hagyni, hogy ezt az új kultúrforrást három testvér-fiu adta a magyar közönségnek: Márkus Miksa, aki a tökélet, Márkus Dezső, aki a szervezést és igazgatást és Márkus Géza, aki a tervező munkát Jakab és Komor műépítésszel együtt vállalta magára. Mindhárom impozáns, lélekemelő módon tett eleget feladatának. Rövid pár hónap alatt amerikai gyorsasággal és a zenék félrevezethetetlen öntudatával megnyitották ezt az új muzeumot, ahol a magyar zeneművészet beláthatatlan fejlődésű jövője indul utnak a világ meghódítására.

A Népopera mai megnyitója a „Quo vadissal” történt. Az operát írta Henry Cain, zenéjét szerzette Jean Nougues s fordította Mérei Adolf.

A „Quo vadis” Sienkievic ismert regényének tartalmát öleli fel.

„Uram, uram! hová mégy te? . . .”
— Péter! Nyájamat te elhagytad,
Megyek Rómába hát, hogy érte
Új keresztalált szenvedjek.”

A krisztusi tan még Néróval, a vérszomjas utolsó Caesar-ivadékkal szemben is győzedelmeskedik. Néro felgyújtja Rómát, de a renegát, megvesztegetett Khilon Khilonides a császár minden hatalmával szemben az ártatlan kereszténység mellett tör lándzsát. A kereszténység szenvedett, de győzött. Néro teteme a földé.

Ezt az operai feldolgozásra mindenképpen alkalmas tárgyat zenésítette meg Jean Nougues. Merészen, hatásosan és drámai erővel. A szöveg karakterisztikumai nem kevésbé jellegzetes az együtteseknél. Mindenhol megértő, decens és simulékony. Különös ereje Nouguesnek a karok mind hatásosabb felépítése. Magas szárnyalású s emelt dinamikus árnyalatu zenéje akarva nem akarva, magával ragadja a hallgatót. A szöveghez képest Nougues zenéje is eleinte kissé vontatott, de aztán mind monumentálisabb, lendületesebb és — wagneribb. A nagy germán szellem motívumai felcsillannak a partitúrában, de hisz ily orchestrális műnél csaknem lehetetlen is ettől emancipálódni. Nougues muzsikája mindamellett egyéni és egy nagy tehetségnek eklatáns megnyilatkozása.

Különösen hangulatos az első kép bevezető áriája és a negyedik kép grandiózus fináléja. De gyönyörű és lélekhez szóló a harmadik kép apostol dala is. A harminadik és

negyedik kép közötti intermezzo valósággal megrázó erejű.

A Népopera fiatal gárdája nagy sikerrel hódolt feladatának. A kezdet nehézsége sehol sem volt kiérezhető, bár a hang iskolázatlansága olykor megütötte az érzékeket. A szereplők és kar kitünően hajlott az orchesterhez, melynek vezetésében, Grosskopf Márkban, egy friss és csupán a legeltebbekhez tartozó karnagyot láthatott a közönség.

A költői fordítás és korhű rendezés Mérei Adolf ihletett géniuszának munkája.

A megnyitó közönsége lelkesen ünnepelte a karnagyot és Márkus Dezsőt.

Megszűnik a vagonhiány?

Főszabadtak a háborús vonatok.

Egy igen előkelő politikustól, aki egy szerszmind a főváros közgazdasági életének számottevő tényezője, kaptuk a következő sorokat:

A lapok napról-napra tele voltak a kereskedő világ számottevő tényezőinek ama panaszaival, amelyek a vagonhiány okozta károkkért teszik felelőssé az illetékes faktorokat. A teherkocsik hiánya már-már végzetes károkat, rombolásokat idézett elő egy-egy városban. Ugyanis a vidéki városokban észlelhető ijesztő sóhiány is a vagonok kevés voltának tudható be.

A forgalom megbénulása természetesen nagy károkat okozott a kereskedelmi életben. A kártérítési pörök olyan mérvben jelentkeznek, amilyenben még soha. Eddig öt millió korona az az összeg, amit magánosok kártérítés fejében követelnek az államvasutaktól azért, mert meghiusult egy-egy szállítás, vagy pedig a szállított áru a raktárakban romlott el, mivel lehetetlen volt továbbítani kocsik hiányában.

A kereskedővilág két-három nap óta örvendetesen tapasztalja, hogy a forgalom gyorsabban bonyolítódik le és látja, hogy a teherkocsik máról-hónapra megszapordtak.

A közönség csodálkozva fogja hallani, hogy a gabona, a szén, a só gyorsabb szállítása is a külpolitikával hozható vonatkozásba. Hötzendorfi Conrád vezérkari főnök lemondása idézte elő ezt a váratlan fordulatot. Az ő lemondása folytán négyezer tehervagon vált szabadddá. Minden újságolvasó előtt világos már, hogy Conrádnak, a trónörökös kedvenc főemberének miért kellett eltávozni a vezérkar éléről. Konrád ugyanis azt akarta, hogy amíg Olaszország a távoli Afrikában hadakozik, addig mi törjünk be Olaszországba és foglaljuk vissza Lombardiát. Egész az utolsó napokig remélte, hogy álláspontja diadalmasodik és így az ő intézkedésére a magyar államvasutakat teljesen a közelgő háború követelményeinek megfelelően rendezték be. Az olasz, meg a szerb határon több mint négyezer teherkocsi állott készen, hogy háború esetén a hadsereg gyorsan felhasználhassa. Ezt a négyezer vaggont természetesen megérezte a máv. egész hálózata. Ezért nem lehetett az árukat idejében elszállítani és ezért volt sóinség a vidéki városokban.

Conrád távozásával azonban felszabadtak a kocsik, mert elszállott a háború réme. A hadsereg vezetőségében alakult háborúpárt feje megbukott, a felség nem akarja a

háborút és így nincs szükség a határokon a katonavonatokra.

Debrencben ezidőszerint még nem mutatkoznak a vagonhiány megszűnésének jelei. Az állomáson, ahová kérdést intéztünk, azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közelmúlt napokban sok nyitott kocsik érkezett az itteni pályaudvarra, de ezzel egyáltalában nem szüntek meg a bajok s nem is remélhető, hogy rövid időn belül kellő számú fedett kocsik álljon rendelkezésre.

Megbízható címtár csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt e hó 15-étől kezdve a „Debreceni Független Ujság” minden előfizetője kivétel nélkül megkapja ingyen, még az újonnan belépők is. Azonban figyelmeztetjük hátralékos előfizetőinket, hogy nagyszabású naptárunkat mindaddig nem kaphatják meg, míg tartozásaikat ki nem egyenlítik.

A kongregációk ellen

A munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt ma este tartotta meg értekezletét, amelyen a kultuszárca tárgyalta le. Ez alkalommal Szász Károly és Várady Zsigmond kikeltek a középiskolákban lábrakapott felekezeti szellem ellen.

Az érdekes értekezletről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A kultuszárca tárgyalta ma a munkapárt. A tárcához először Szász Károly szólt fel.

Eddig hallgatott — mondta — most azonban kitör belőle a méltatlankodás. Azt hitte, hogy az idő eltűnteti teljesen a felekezeti szellemet s látnia kell, hogy az ismét felütötte fejét az iskolákban és az életben. A kongregációk szervezése ellen szól s elítéli azok működését. Az iskolákba olyan szellemet visznek és erőszakolnak be, amelyet onnan egyenesen távol kell tartani. A magyart szembe állítják a magyarral és felekezeti válaszfalakat vonnak a testvérek között.

Várady Zsigmond dr. is ilven értelemben szólal fel és kijelenti, hogy a felekezeti iskolák szaporítását meg kell akadályozni.

Tisza István gróf Váradvval szemben azt vitatja, hogy a felekezeti iskolák szaporításának megakadályozása a saját kisebbsítésünk volna. Zichy János gróf kultuszminiszter annak idején elmondta liberális programját, a párt most úgy jár el helyesen, ha loálsan ennek keresztül vitelét segíti előre. Kívánja a lelkészek kongruáját, a protestáns lelkészekét is, de nem labilis alapon, hanem egységes szilárd alapú rendezéssel. Kéri a pártot fogadja el a javaslatot.

Zichy János gróf szólt fel ezután. Válaszolt Szász Károly és Várady Zsigmond egyes megjegyzéseire s kijelentette, hogy mindenben csatlakozik ahoz, amit Tisza István gróf mondott.

Az értekezlet letárgyalta a kultusz tárca költségvetésének többi tételét is, amelyeket mind elfogadtak.

SPORT.

A Debreceni Vivóklub köréből. A folyó hó 8—10-én Budapesten lezailó nemzetközi vízóversenyen a Debreceni Vivó Clubot kitünő reprezentánsvivója: Pintér Géza fogja szép reménnyel képviselni. Ugyancsak ő vesz részt a „Nagy Béla” tiszteletére rendezendő országos vízóversenyen is a club megbízásából. E helyen említjük meg, hogy a club titkára Gergely Jenő dr. nagymérvű más irányú tevékenységére tekintettel a titkári tisztségéről lemondott.

Megbízható címtár csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt e hó 15-étől kezdve a „Debreceni Független Ujság“ minden előfizetője kivétel nélkül megkapja ingyen, még az újonnan belépők is. Azonban figyelmeztetjük hátralekötés előtt, hogy nagyszabású naptárunkat mindaddig nem kaphatják meg, míg tartozásukat ki nem egyenlítik.

HIREK.

— Rendkívüli városi közgyűlés előtt. A város törvényhatósági bizottságának e hó 11-én tartandó rendkívüli közgyűlése elé utalt ügyeket a jog- és pénzügyi bizottság e hó 9-én, szombaton délután 3 órakor a városháza kistanácstermében tartandó ülésén készíti elő. Ez ülés tárgyai: 1. Belügyminiszteri leirat az Ekli József tulajdonát képező Péterfia-utcai házastelek megvétele ügyében hozott közgyűlési határozatra. 2. A szervezeti szabályrendelet és a fizetésrendezés ügye. 3. Előterjesztés a gőztéglagyárhoz vezető vasúti vágány folytán elvágandó városi területek átengedése ügyében.

— A Vöröskereszt-egyesület ülése. A debreceni Vöröskereszt-egyesület vasárnap délelőtt tizenegy órakor Domahidv Elemérné elnöklété alatt ülést tart, amelynél a tervezett nagy és fényes bál előkészítésével fognak foglalkozni. Az ülést a városházán tartják meg.

— Ujra a Borzas-pusztá. Nehány hónappal ezelőtt a Balmazújvárosi Takarékpénztár megvételre ajánlotta a Hortobágy melletti fekvő ugynevezett Borzas-pusztát. A közgyűlés azonban a bizottságok s a tanács véleménye alapján az ajánlatot nem fogadta el, mert az ingatlan távolsága miatt nehezen megközelíthető s földre igen rossz. A Balmazújvárosi Takarékpénztár a városnak most újabb ajánlatot tett, amelyet legközelebb a gazdasági bizottság fog tárgyalni.

— Az óvónők drágasági pótléka. A városi tanács mai ülésén ismételtén foglalkozott az óvónők, menházvezetőnők és dadák ama kérésével, hogy a tanács fizetésük 30 százalékát drágasági pótlékkul adja meg nekik. Megemlékeztünk már arról, hogy a számvévi és előadói javaslat a kérés elutasítását javasolta a múlt ülésen. Ma ugyanezzel a javaslattal került a kérés a tanács elé azzal a megokolással, hogy a kérelmezőknek elég fizetésük van. Az előadói javaslat el is mondta, hogy a legkisebb fizetés 600, a legnagyobb, amelyet csak okleveles óvónő kaphat, 1500 korona. Szerencsére azonban Körner Adolf tb. főjegyző pártjára kelt a kérelmezőknek s az ő közbelépésére kimondta a tanács, hogy a kérést a jog- és pénzügyi bizottság elé terjeszti. Itt bizonyára méltányosabb fölfigással fog az találkozni. Mindenestre csodálatos és megjegyzésre méltó, hogy az előadói javaslat a 600—1500 koronás fizetésü, nem egy diplomás, családossal kalmazott kérését, amelyet igazán erősen megokolta tesz a drágaság s a megélhetés sok nyomorúsága, elutasítani javasolja, míg a pusztán privát, uri passzióból szolgáló lövészegyesület egyszeri kérésére 2000 koronát szavazott meg a tanács a múlt ülésen.

— Tifusz Kolozsváron. Kolozsváron a tifuszjárvány óriási mérvben lépett fel. Legutóbb is 36 új tifusz esetet jelentett be a városi tisztviselő. Konstatálták, hogy a fertőzést a városi vízvezeték okozza. A kaszárnya előtt ugyanis vízvezeték munkálatokat végeznek s azóta terjed a tifusz. Valószínű, hogy a források is fertőzve vannak. A zsilók körében igen nagy az aggodalom, mert attól tartanak, hogy az iskolákat bezárják.

— Ruhanemű kiállítás. Az I. számú gazdasági népiskolánál a szabás-varrás tanítása céljából rendezett női tanfolyam e hó 9-én, szombaton délelőtt végződik be. A tanfolyam eredményének bemutatására a készült ruháneműket az iskola munkatermében kiállítják.

— A máv. műhelymunkások telepe. A máv. műhelymunkások kérelmet intéztek a városhoz a műhely szomszédságában levő városi

teleknek munkástelepi célokra kedvezményes áron leendő átengedése iránt. Kérelmetket a kereskedelmi és iparkamara a legmelegebb átirattal pártolja, mert társadalmi és városi közérdeknek látja annak teljesülését.

— Háztulajdonosok figyelmébe. A rendőrség ez uton értesíti a város lakosságát, hogy az új építési szabályrendelet 255 §-a szerint az utcai járdától 2 és fél méternél alacsonyabban fekvő és kifelé nyíló utcai ablakok befelé nyílóvá avagy oly módon való átalakítása, hogy egész a falig kinvihatók legyenek, f. évi december hó 1-ig lett kötelezővé téve, miért is azon háztulajdonosok, akik ezen átalakításokat még nem fogatosították, figyelmeztetnek, hogy f. hó 10-ig annál is inkább eszközölköznek, mivel a rendőri közegek szigorú utasítást kaptak arra nézve, hogy ezen rendelkezés betartassék és az ez ellen vétők ellen a kihágási eljárás foyamatba tétetik.

— Gyilkolt a pálinka. Bajdó István körmives hírheft alakia volt a csapszékeknek. Alig volt nap, hogy józanul látták volna. Tegnap is éjjel utánig ivott s berugva tért haza Apafi-utcai lakására. Családjá már aludt s csak dörömbölésére ébredt fel a felesége, a ki aítót nyitott. A részeg embert a szobában teljesen elkábitotta az alkohol ereje és hanyatvágódott a szoba padlatára. Minthogy ezt máskor is megtette, semmi rosszat nem sejtett a családja s nyugodtan aludni tért beteges felesége is. Reggelre azonban hason fekve élettelenül találták s a vizsgálat megállapította, hogy fuladás okozta halálát. Senkit sem terhel érte felelőség.

— A M. I. Ö. T. irodalmi estélve. A Magyar Irodalmi Önképző Társaság folyó hó 13-iki irodalmi estélve iránt általános az érdeklődés. Az igen fényesnek ígérkező estély műsorát tegnapi számunkban már közöltük. A meghívókat ma küldte szét a rendezőség. Jegyek előre válthatók Antalffy József jegyirodájában (Piac-u. 44.) Helvárak I. hely 1.50 K, II. hely 1 K, állóhely 50 fill. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Apamén vizsgálatok. Az állattenyésztésről alkotott törvény rendelkezései szerint azokat az apaméneket, amelyek magántulajdonosok birtokában vannak, de nemcsak a tulajdonos loállományánál használatnak tenyésztési célokra, minden évben meg kell vizsgálni, hogy a tenyésztésre alkalmasok-e, amely esetben igazolványt kapnak. Ez a vizsgálat most 16-án lesz az Ersekertben, ahova az apaméneket elő kell vezetni. A vizsgálaton részt vesz Medgyaszay Miklós tanácsnok, a ménitelep parancsnoksága, az állategészségügyi hatóság képviselői.

— Kiadó a Piac-utcán egy elegánsan berendezett különbejárati butorozott szoba. Gázvilágítás és parketes szoba. Cím a kiadóban.

Gyenge csontokat a gyermekek

A Scott-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

kik sem állni, sem járni nem tudnak megtanulni, a valódi Scott-féle Emulsió rövid használat után már lábra állnak s szüleik igaz öröme futkosni kezdenek. Számtalanszor bebizonyosodott tény, hogy a Scott-féle Emulsió minden más szernél nagyobb mérvben hozzájárul a gyermekek csontjainak megerősítéséhez. Minden szülő kinek gyermeke a csontok gyenge volta miatt nem fejlődik megfelelően, a Scott-féle Emulsió-val tegyen kísérletet, mely mint gyermek táp és erősítőszert 35 év óta világhírűvé vált.

Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia ugy a jóság, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógyszerárban kapható.

— Nyakkendő ujdonságok 1 koronától 5 koronáig Lengyel Samunál.

— A Nemzeti Kávéházban ma és minden este, valamint vasárnap délután 3-tól 7-ig elsőrendű 10 tagból álló női és férfi tambura, zene és daltársulat hangversenyez. A közkedvelt Kovács Henrik jambo népdal énekes, valamint Lantos Gyula ének és tánc-humorista közreműködése mellett. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenetű Kítőnő ita-lokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Rosner A.

— Alföldy Károly tánciskolájában a második tanfolyam folyó évi dec. hó 11-én megnyílik. Beiratások elfogadtnak bármely időben Péterfia-u. 2. szám. Telefon 510. sz.

— Nagy szörmekiállítás Halmágyi divat-áruházában.

— Modern faliképekben állandó ujdonságok Thaisz Arthur papírúruházában.

Sörraktárnak

alkalmas helyiséget, esetleg egész udvart kibérelnek a város belterületén.

Czim a kiadóhivatalban.

A Debreceni Butorkészítő Asztalosok Árucarnok Szövetkezet

mint az országos központi hírelszövetkezet tagja Hunyadi-utca 17—19. Demetrovics-palota.

Ajánlja dusan felszerelt árucarnokát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

Háló szobák
Ebédlők

Uri szobák
Szalonok

valamint egyes bútordarabok raktáron, avagy adandó terv szerinti előállítását elvállalja.

A megtekintést minden vételkényszer nélkül ajánljuk.

Szigorúan szabott árak!
Butorokért jótállás, kedvező fizetési feltételek.

A nagy karácsonyi alkalmi vásár megkezdődött!

Löfkovits Arthur és Társa

Magyarország legnagyobb óras ékszerész és ezüstnemű üzletében.

A legkényesebb ízlést is kielégítő óraszer ujdonságok óriási választékban vannak felhalmozva, melyek minde-nike a legalkalmasabb s legtöbb örömet szerző karácsonyi ajándék.

A nagy karácsonyi vásár alkalmából **mélyen leszállított árak!**

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Csusz, köszvény, reuma

ellen legjobban
báziszer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 peroc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszerárban Kossuth-utca 9. színház mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	848 50
Osztrák hitel	650 —
4 százalékos koronajáradék	90 55
Államvasut	730 50
Jelzálogbank	498 —
Rimamurányi	678 50
Salgótarjáni	674 —
Közúti vasut	825 50

Irányzat: Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4¹³/₁₆%, Berlin 4³/₁₆%, London 3¹¹/₁₆%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése.	
Buza októberre	11 85
áprilisra	—
Rozs októberre	10 38
áprilisra	—
Zab októberre	9 82
áprilisra	—
Tengeri májusra	8 43
Tengeri 1912. év júli	8 50

Irányzat: Tartott. Készaru változatlan.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névért.	OSZ- talék	1911. szeptemberi	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tklár	920
200	18	Alföldi tklár	875
500	40	Ipar és Keresk. bank	810
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankeyesület	—
200	30	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és áruraktár	—

A kereskedelmi- és iparkamara közgyűlése. A debreceni kereskedelmi és iparkamara december hó 14-én, a jövő csütörtökön délután fél négy órakor székháza tanácstermében (Piac-utca 69. szám) tartja ezévi utolsó rendes közgyűlését, melynek napirendjén szereplő ügyek közül ezek a fontosabbak: A karcagi kereskedelmi kör ünnepe. — A debreceni fémipari szakiskola felügyelő bizottsága. — Jelentés a székházépítéstről. — A törvényhatósági ipartanácsok tagjai. — A tisztviselők drágasági pótlékáról. — Titkári jelentés az ügyforgalomról. — A máv. vagonhiánya. — A kamara 1912. évi költségvetése. — Szakoktatási tanfolyamok. A debreceni máv. gépjávitó műhely tisztviselőinek és munkásainak kérelme munkástelep létesítése ügyében. — Karácsony és újév előtti vasárnapok munkaszünetének fel függesztése. Vásárok, vámok és helypénzek. — Haidúvármegye kéményseprő szabályrendelete.

Az elaludt és fölébresztett fuziósterv. A közelmúltban hirt adtunk egy fuziósterről, amely két részvénytársulati alapon működő debreceni pénzintézet között merült fel s ugyanakkor jeleztük, hogy az egyesülés alig fog létrejönni, mert a személyi kérdések megoldhatatlannak látszottak. Nem sokkal ezután közöltük azt az értesülésünket is, hogy a tárgyalások, amelyek roppant diszkréció mellett folytak, megszakadtak s hogy ennél fogva a fuzióstervből nem lesz valóság. Éppen ezért nagy meglepődéssel vesszük a hirt, hogy a tárgyalásoknak a múlt hét elején megszakított fonalát újból felvették s most is mélyseges titkolózás közben, de új alapon próbálják fölébresztteni a múltkor elaludt ötletet. Hogy ezuttal nagyobb siker kecsegteti-e a fuzióstervét, azt nem merjük mondani, mert a személyi kérdések okozta nehézségek ma is a maguk teljességében fennállanak.

A Kereskedelmi Részvénytársaság papirjai. A Debreceni Kereskedelmi Részvénytársaság papirjai iránt az utolsó napokban igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, aminek az a magyarázata, hogy az intézet folyó üzletét várakozáson felüli eredménnyel zárja le. A rendkívüli kereslet azonban nem igen érhet célt, mert a részvények igen szoros kezében vannak. Mint értesülünk, a társaság az idén nagyobb osztalékot fizet a tavalynál.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének debreceni fiókjá folyó hó 9-én. szombaton délután 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara kitanácstermében (Piac-utca

69. szám, I. emelet) ülést tart, melyre Szántó Győző elnök most bocsátja ki a meghívókat. Napirend: I. Elnöki jelentések: 1. A szövetségi központ köréből. 2. A debreceni kir. ítélőtábla elnökének, Porubszky Jenő ur ömeltóságának hozzájárulásával az 1912. január és február hónapokban bírák, ügyészek és ügyvédek részére tartandó sorozatos ipari tárgyú előadásokról. 3. A szövetség terveze a választótag reformjáról és az összeférhetetlenségről szóló 1901. évi XXIV. t.-c. revíziójáról. 4. A Munkásházépítő Részvénytársaságról. II. Bártó Hatvány József javaslata a munkások és alkalmazottak állandó és olcsóbb ételmezési ellátásának tárgyában. III. Vasuti ügyek. 1. Tarifaemelés. 2. Vasuti kocsihiány. 3. Fiókunk vasuti díjszabási tanfolyama.

A kereskedelmi és iparkamara költség-előirányzata. A kereskedelmi miniszter jóváhagyta a debreceni kereskedelmi és iparkamara 1912. évi költségelőirányzatát. A jóváhagyott előirányzat szerint a kamara ismét 4 százalékos illetékkulcsot alkalmaz s e rovaton 80,000 korona évi bevételt vár; egyéb címeken további 8000 koronát, úgy, hogy összes bevétele 88,000 koronára van előirányozva. Ezzel szemben kiadásai 87,850 koronában mutatkoznak. Ebből 37,200 korona a hivatal személynéti szükséglete s ugyanannyi a dologi tételek összege. Szakoktatási segélyekre 5000, ösztöndíjakra 5000, kerületi és szervezeti célokra 1500. A munkásjelölti célokra 1000, szaklapokra és szakirodalomra 1000, összesen e célokra 13,500 koronát irányzott elő s ezzel az előirányzattal vezet az összes vidéki kamarák között.

Új részvénytársaság. Debrecen város nagy fejlődését, kereskedelmi forgalmát legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy városunkban egyre több életre való ipari vállalat keletkezik. Legújában november hó 28-án alakult egy új részvénytársaság „Egészségügyi Műszaki Vállalat Részvénytársaság” címen. A vállalat célja és tárgya: Mindennemű fűtési, szellőztetési, fűrdő, főző, mosó és gőzkonyha, porszívó és gyári berendezések, vízvezetési és csatornázási művek tervezése és elkészítése, mindennemű motor szerelés és javítás, közegészség körébe vágó mindennemű műszaki munkálatok vállalata. Az új részvénytársaság elnöke gróf Degenfeld József, alelnöke Márk Endre. Igazgatók: Blaskovics Mihály vállalkozó, Muraközy László gyógyszerész, Farkas Lehel máv. ellenőr, Kubek Sándor gyógyszerész, Lévai Gyula bankigazgató, Schwartz Vincze főkönyvelő. Ügyvezető-igazgatók: Markó Tivadar és Schulze Adolf mérnökök. Felügyelő-bizottsági tagok: dr. Polgár Dániel ügyvéd, Molnár István mérnök, Schwarz Vilmos butorgyáros. Jogtanácsos dr. Nagy István ügyvéd. A vállalat működését már meg is kezdte.

Kertváros Debrecenben. Megemlékeztünk már egy ízben arról, hogy társadalmi életünk néhány kimagasló és agilis tagja a Nagyerdő délkeleti oldala mentén kertvárost óhajtott létesíteni. A terv indító oka a lakáshiány, illetve a lakásdrágaság volt, a hely kijelölésénél pedig az a szempont vezette a mozgalm élén állókat, hogy a város egyetlen üdülőhelyének, a Nagyerdőnek közvetlen szomszédságában létesítsék az üdvös célokat szolgáló intézményt. Alkalmunk volt a valósággal zseniális módon kidolgozott tervet betekinteni s ennek során meggyőződést szereztünk arról, hogy a legkisebb tekintetek is a legmondosabb mérlegelés alapján nyertek kielégítést, annyira, hogy a mondott helyen nemcsak egészséges, de olcsó lakások létesíthetők lesznek kellő számban. Az épületek villaszertien vannak tervezve és külső csinosság tekintetében is bizonyos vonzó, kedves képet fognak nyújtani. Gondoskodás történt üzlethelyiségekről, szórakozó helyekről, parkokról, szóval mindenről, ami szükségtelenné teszi, hogy a kert város lakói minduntalan a városba fájradjanak. Ugy látszik, a mozgalom igen barátságos fogadtatásban részesül széles körökben,

mert már igen előkelő családok kötődtek le telkeket a maguk részére.

Libakertesek a Köntöskertben. A debreceni piacot főzellekkel és zöldséggel legnagyobb részben az ugynevezett libakertesek látják el. Azért hívják őket így, mert áruikat a honvédegyalogsági laktanya mögött elterülő Libakertben termelik. Ezek most lassankint elhagyják ősi telepeiket, mert azok nagy részét egy helybéli pénzember összevásárolta s kiszorulván innen, más helvet kerestek, olyat, amely az ő céljaiknak megfelel, tehát amely a városhoz közel esik s ahol a talaj is megfelelő. Így keresve-kutatva, a Köntöskertnél állapotok meg, ahol kiirtják a szőlőt s máris kezdenek zöldség- és főzellek-termelésre berendezkedni. Egyebekben kitűnő üzletet csinálnak e költözéssel, mert az új területen harmadrész áron vásárolhatnak földet, mint amennyit az eladott földért kapnak.

A kamara új székházának építkezési munkája programszerűleg halad s a hatalmas épület kőműves-munkái a második emeleti betetőzési vonaláig jutottak. Most még egy emelet van hátra s ha két heti építési időt enged még a tél, akkor a palota ulévre tető alatt fog állni. Az asztalos munkák ezalatt Harsányi István műhelyében serényen készülnek s a tél alatt végezhető többi kapcsolatos munkák folynak. Az építkezési munkák így előrehaladása bizonyossá teszi, hogy a palota I. II. és III. emeleti bérlakásai, valamint az alsó földszint üzleti helyiségei 1912. augusztus 1-re elfoglalhatók lesznek.

A kincstár egy kartell ellen. Aradról jelentik: Októberben a fakeskedők kartellszerűen fölemelték a tűzifa árát. Arad város közgyűlése feliratot intézett a földművelésügyi miniszterhez, hogy létesítsen Aradon állami faraktárt. A miniszter most értesítette Varjassy polgármestert, hogy intézkedett a lippai kincstári fatelepnél, hogy annyi fát szállítson Aradra, amennyire a városnak szüksége van. A miniszter ingyen területet kíván a várostól, ahol az állami fát önköltségen árulják.

Ingatlanok forgalma.

Jakucs István és neje Dóczy Irén veszi Megyery Miklós és neje Tamás Esztertől Vénkert házat 24500 koronáért.

Loós András veszi dr. Horváth Károly és neje Tóth R. Atól ujosztásu 18 hold 3636 négyszögöl szántóföldjét 42000 koronáért.

Roth Lajos veszi Almási Józsefnétől Pesti-utca 37. sz. házat 7200 koronáért.

Szajkó Lászlóné Tóth Eszter veszi Terey Sándor és neje Ovári Zsuzsannától Bercsényi utca 37. sz. házat 7800 koronáért.

Dr. Nagy Zoltán és társai veszi Fekete Imre és neje Jobbágy Máriaától 4 hold 209 négyszögöl területű ingatlant 1600 koronáért.

Dobozgyárunkat

és litográfiail műintézetünket

Füredő-u. 4. (Margit fürdő telep)

helyeztük át.

Első debreczeni gyógyszerészeti és kereskedelmi dobozgyár.

Dávidházy Kálán és Társa.

Telefon 805.

Telefon 805.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázó és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszelídabb árk mellett. Vidékre mintákkal is készséggel szolgálak.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy-
és asztalterítők. Flanell ta-
karók. Paplanok. Matraczok.
Linoleum nagy raktára.

Ruggyanta bélyegzőt pecsétnyomót és mindennemű vésést készít

Paulo István
kő- és ércz vésnök
DEBRECZEN, Batthyányi-utca 22.

Nagy karácsonyi vásár!

Ha olcsón és jól ohajt
vásárolni, ne mulassa el fel-
keresni a teljesen új árukkal
berendezett

RÓZSA Kistemplombazárt

Debreczenben
hol nem régi, hanem kizáró-
lag legutolsó divat szerinti
új áruk
lesznek bámulatos olcsó ár-
ban árusítva.

Debreczenben Kistemplom-bazár!

"M-1-1-1?" Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-
féle Antineotin-cigaretta-hüvelyek fadóhozban!

Igyásson! Csakis a "JACOBI" jelzéssel valódi

Tiszta agyagból készült szép és
cserép, fali téglá
és legszebb

nyersfalazati téglá
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Megérkeztek a legfinomabb

angol divat szövetek Moskovits József

uriszabó divattermében, Placz-u. 26.
Üzletemet a szemben levő barakba
helyeztem át.

Szőlő-oltványok

Szőlővesszők és Gloditschia (első kerítésnek al-
kalmas) csemoték beszerzésére legmél-
gebben ajánl-
juk a legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor fia

szőlőtelepét Bihardioszegen.
Ha a saját érdekét tartja szem elől, úgy ne vegyen
addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy
képes árjegyzékét nem kért; ingyen és bérmentve.
Ezen árjegyzék minden szőlő birtokost érdekel hasz-
nos tartalmánál fogva

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számtalan elismerő levél.
A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szíve-
sen láttatnak.

Nyáron beraktározott
mindennemű száraz

tüzifa

pontosan kimérve öl és Waggonszámra
kapható

Lövinger Mór

tüzifa nagyraktárában.
Iroda: József kir. h.-u. 40. Telefonszám: 121.

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és öl-
számra. Valódi porosz kőszén és kovác kőszén
legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél

Hatvan-u. 9. - Telefon 280.
Waggon vételnél kedvezményes ár. ::

Az összes raktaron levő

kézimunkák és harisnyák
üzlet áthelyezése miatt, műyer le-
szállított áron adatnak el

Füstös Dezsőnél

Placz-u. 12.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szechenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Agytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

A nagymagyaralföldi építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt
építő és műszaki irodát nyitott.
Etvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát,
azok tervezését és felülvizsgálatát.
Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és
Díjtalannul készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.
A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.
**Nagymagyaralföldi építő és
műszaki r. t.**

Telefon 632. Alapított 1893. évben.

Halmágyi

női és leány felöltők divatházában, Placz u. a főpostával szemben.
Megkezdődött a Nagy Karácsonyi Occasio
mely alkalommal Costümök, Pongyolák, Blouzok, Juponok, Raglanok, Bun-
dák, Szörme, Plüsch és Bársony felöltők, Karmantyuk és Boák rendkívüli
olcsó árban szereshetők be.
Szolid kiszolgálás. **Olcsó árak.**

december 8.
kötöttek le
en. A debre-
éggel legna-
kertesek lát-
mert áruikat
ögött elterf-
most lassan-
rt azok nagy
összevása-
melvet keres-
nak megfelel-
esik s ahol a
-kutatva, a
hol kiirtják a
- és főzélék-
ebekben ki-
zésselel, mert
vásárolhat-
adott földért
itkezési mun-
a hatalmas
edik emeleti
ost még egy
bitési időt en-
vre tető alatt
ezalatt Har-
nyen készül-
kapcsolatos
munkák ily
hogy a palo-
sai, valamint
iségei 1912.
znek.
Aradról je-
dők kartell-
Arad város
földmívelés-
en Aradon ál-
st értesítette
tézkedett a
y annyi fát
a városnak
yen területet
y fát önkölt-
a.
y Irén veszi
is. Esztertől
vách Károly
18 hold 3636
koronáért.
Józsefnétől
ronáért.
er veszi Te-
Zsuzsannától
7800 koro-
veszi Fekete
4 hold 209
1600 koro-
nkát
tünkét
telep)
át.
szeti és
yár.
Társá.
on 805.
ndor
tapétázó.
en munkát
szelidabb árak
szolgálok.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/1912
Kispepésiből

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/1912
Vinyódról

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékosan osztozni.

Levelezés.

Két vigkedélyű, csinos fiatalözeveg asszony óhajt megismerkedni középkorú, intelligens uriemberrel. „Tiltott gyümölcs édesebb” jelígre irjanak a kiadóhivatalban.

Te vagy Palikát! a híres nőcsábító, felismerlek bárhol.

Betöltendő.

Fazén csomagoláshoz értő családos embert keresek Nagyváradra. Megélhetés biztosítva van. Cím a kiadóban.

Jó családból való fiu asztalos tanuló felvétetik Késes-utca 23. szám alatt.

Szerény igényű asszony gyengédkedő ur-asszonyhoz felvétetik Szechenyi-u. 18. kerestépvület.

Jó bizonyítvánnyal, tisztességes, megbízható asszony, ki egy helyen 12 éve van kimérobbe ajánkozik. Busi-utca 15.

Vámospércsen megbízható embert keresünk, ki megbízásunk folytán sok pénzt kereshet. Cím a kiadóban.

Tisztességes jóra való nő, felirónőnek könyhába és sankba ajánkozik. Cím a kiadóban.

Jó fizetéssel, ügyes szakácsné uricsaládhoz felvétetik. Cím Simonffy-utca 2 alatt.

Irodai teendőkben és gépirásban jártas fiatal leány irodai alkalmazást keres, cím a kiadóban.

Könnyű éjjeli munkára 14—17 éves fiu felvétetik. Cím a kiadóban.

Azonnali belépésre keresek egy ügyes takaritonét. Cím a kiadóban.

Mosóné, uriházakhoz ajánkozik, ki szépen mos és vasal. Cím Csapó-utca 6.

Ügyes tanuló lány varrodába ajánkozik fizetésért. Cím Kigyó-utca 5. sz.

30 korona fizetéssel uricsaládhoz egy mindenes szakácsné felvétetik. Cím a kiadóban.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegeajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi írójaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Sala. Telefon 685.

Elethű képnagyítás a legszebb meglepetés karácsonyra, névnapra! Gyönyörű kivitelben előnyös áron megrendelhető a **Harmathy** könyvüzletben **Fűvészkert 14.** Minták megtekinthetők!

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári áron kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempler Arthur, Hatvan-u. 17.

Alkalmi vétel folytan levélpapír és levélkoriték czégyomással felette olcsó árban beszerezhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, Eiacz utca 49.

Hiany nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Egy teljesen új körfűrésztengely, fűrészlappal eladó. Az Első Magyar Fűszekodugyárban Margitfürdő-telep.

Körfűrészt vasállványon álló 80 centiméter átméretű fűrészlappal tűzifa vágásra alkalmas, teljesen új, jutányosan eladó az Első Magyar Fűszekodugyárban, Margitfürdő-telep.

Nem kell már látatlanba rendelni ajándék könyveket drága pénzért, mert a **Harmathy** antiquariumban **Fűvészkert 14.** teljesen új diszmuvek, képes mesekönyvek, zsolttarok, imakönyvek stb. rendkívül árleszállítással kaphatók. Tányértalpu lompos farku Maczkó koma is megérkezett repülőgépen. Gyerünk csak!

Uj állapotban lévő női kabát olcsón eladó a Miklós-utca 10. szám alatt.

Egy fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban.

Egy **mozsdószeke**rény, márványlappal és egy öntött vaskályha eladó. Cím a kiadóban.

Jókarban lévő konyhaspart keresek. Cím a kiadóban.

Táncrendek gyönyörű szép kiviteben, **meghívó és alkalmi kártyák** dombornyomással és színezett művészi kiállításban mérősekelt árakban
Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában DEBRECZEN, Piac-utca 49.

Lakás.

Gyárnak vagy raktárnak alkalmas helyiség villany és légszuszszel felszerelve azonnal kiadó. Értekezhetni Dobozgyár Fürdő-utca 4. Margitfürdő-telep. Telefon 805. sz.

Lakás, műhely, iroda és raktár azonnal kiadó Csapó-utca 11.

6—8 szobás lakást lehetőleg önálló házban keresek május 1-re, esetleg egy ily házat azonnali készpénzfizetés mellett megveszek. Rákóczy-utca 15.

Egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó az Arany János-utca 5 alatt.

1912. évré május 1-től keresek egy 3 szobás lakást, cím a kiadóban.

A **Piac-utcán** 47. alatt egy butorozott szoba azonnal kiadó, ugyanott egy asztali spor, gyermekágy és egy ülökocsi eladó.

Különféle.

Forró és női kalapok a legszebben tisztítottak és javítottak Békés Lajos kalapos műhelyében Piac-u. 46. sz. az udvarban.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Férfiaknak rendkívül alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok csakis a Schwartz-féle üzletben a városházával szemben rendkívül olcsó áron szerezhető be u. m. tajtékpipák és szipkák, acél és nikel zsebórák, fegyverek, revolverek, zsebkések és látszerészeti cikkek stb. stb.

Kosárfonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Akvarell festést selyemre elvállalok, ugymint diványpárnát, faliképet, zsebkendő tartót stb. Cím a kiadóban.

Darab számra tisztességes asszony mosást és vasalást elvállalja, Kigyó-u. 5. sz.

Izléses kézimunkát készít, kongré kalotaszegit. Széchenyi- 44. alatt.

Mosóné, ki szépen mos és vasal házakhoz jár. Cím Homok-utca 136. sz.

Fiatal házaspár keres jókarban lévő hálószoba berendezést, ajánlatokat „Tiszta legyen jelígre a kiadóba kéretnek.

Gyakorlott építési rajzoló

és irodai teendőkben jártas kisasszony építési irodában alkalmazást talál. Cím a kiadóban.

Csomagszállítási

üzletemben

egy kisegítő pénzbeszedő, kézbesítő 200 korona óvadékkal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok személyesen beadhatók d. u. 2—3 óra között.

Katz Jakab.

Művek

használat

köhögés, rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, göres és számarhurut ellen

KAISER-féle mell-karamellákat

3 fenyővel.

6050. közz. ig. bizonyítvány orvostól és magánostól birtosítják a sikert. Rendkívül jó ízű és kellemes Bonbon.

Csomagja 20 és 40 fillér. Dobo 60 fillér
Kapható: Mahalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Mauthner Alfréd, Kubek Sándor, Steiner Manó, Muraközy László, Harsányi Lajos gy. gyszerészknél, Jóna és Jóna és Központi drogeriákban. Ujfehértón Trón Gyulánál, Ér-Mihályfalván Mátrai Ákosnál.

Hölgyeim!

Felhívom b. figyelmüket, hogy az összes főfős árakban, a melyeket többet raktáron nem tartok, **most az alkalmom**, hogy ezekben szükségleteket gyári áron beszerezhessek. — Az olcsóság bizonyítékául szolgáljon az itt felsorolt néhány cikk.

Csikos flanellek	18 kr.-tól
l-a Szintartó zsinór barchetek	37 „
120 cm. széles costum kelmék	43 „
120 „ angol „	76 „
140 „ valódi angol chewrot	138 „
minden színben	138 „
140 cm. valódi angol costum kelmék	128 „

És még sok más cikk, nagyon olcsó árban. **Nem parti árak!** Szép, új divatos dolgok — Tessék meggyőződni személyesen vétel kényszer nélkül.

Meiyasszonyi kelengyék! Leányka ruhák, rövid-, diszaruk és szabó kellékekben óriási választék.

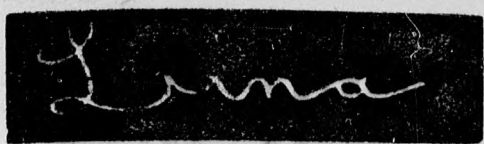
REICHMANN divatáruhaza

Piac-u. 85. Royal hávóházzal szemben.

1911. december 8.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

11.

A kőzi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Karácsonyra

ne vásároljunk sehol, míg meg nem nézzük

Schwartz M. L.

megnagyobbított és ujonan berendezett
gyermekjáték és bazáráruházát,
hol a legnagyobb választékban mesés olcsó
árban vásárolhat

Piacz-utca 52. Miklós-utczával szemben.

Lám Sándor Debreczen,

Piacz-utca 5. — Telefon 191.

Üvegy készletek.

Étkez- és mosó szervizek a legújabb formákban és mintákkal.

Petroleum-lámpák
Különb. mintákban. Az óriai és
téli óraidőpontoknál nagy mennyi-
ségben rakáron vannak.

Jour készletek

porcellánból, majolikából. — Kávés-
és teás készletek. — Alpakka és
ezüstöt evőeszközök.

Naponként délben
friss uzsona sütemény
kapható

Marx Jánosnál

Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Villamos Czégtábla Vállalat Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 14.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízve-
zetéket, légszusz. vezetéket és mindennemű
bádogos munkát. — Telefon.

A Piachoz közel keresek 3-4 szobás lakást azonnalra.

Ajánlatok a kiadóhivatalba
kéretnek.

Műbutor és épület asztalosok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni,
hogy **Debreczenben a Boldogfalval-utca 6. sz. alatt**

műbutor és asztalos műhelyt

rendeltünk be.

Elvállalunk minden e szakmába vágó műbutorok elkészítését,
u. m.: **hálószoba, ebédlő, szalon és irodai berendezéseket.** Javítások
pontosan s a legjutányosabban eszközöltetnek. Stilszerű antik butorok
nagy szakértelemmel javíttatnak.

A n. é. közönség szives bizalmát és megrendelését kérve, ma-
radtunk tisztelettel

Girtsits József és Társai.

Telefon 10-38. szám.

Telefon 10-38. szám

Győrfi Testvérek

uri divat üzlete

Debreczen, Piacz-u. 30.

Különlegességek kalap, keztyü, férfi kelengyék, toilette és utazási cikkekben.

A t. cz. vásárló közönséget tisztelettel értesítjük, hogy egy budapesti és egy munkácsi nagy
csődtömeget sikerült megvásárolnunk, ennél fogva míg a készlet tart, az alatt felsorolt árukat a követ-
kező olcsó árakon bocsátjuk t. vevőink rendelkezésére.

Glace keztyü, bélelt, női és férfi, párja 1 forint.

Szarvasbőr és glace keztyük, bélés nélkül, női és
férfi párja 1 frt.

Szarvasbőr és Glace keztyü, fehér, báli, könyökig
érő párja 2 frt. Könyökön felül párja 2 frt 50 kr.

Svéd, utánzat, fehér, báli, könyökig érő, (minden
szinben) 90 krajczár.

Téli kötött és trikot keztyük (minden színben)
25, 30, 35 krajczár.

Férfi harisnyák, rövid száru 3 pár 1 forint.

Férfi harisnyák, egész finom párja 1 forint.

Női és férfi harisnyák, hosszú szárral párja 50 kr.,
1 forint, 1 forint 50 kr.

Férfi ing, szines és fehér, egész finom 1.50, 2, 2.50 kr.

Férfi alsó nadrág 1 forint 50 kr.

Férfi háló ing 2 forint.

Férfi és női vászon és batiszt zsebkendők darabja
25 kr.

Gallérvédők 25 kr.-tól 1.50 kr.-ig. Gallér 5 rétü,
legjobb gyártmány drbja 17 kr., dupla gallér,
5 rétü, legjobb gyártmány drbja 25 kr.

Kézelfő, 5 rétü, legjobb gyártmány drbja 33 kr.

Nyakkendők, tiszta selyem 25, 50 kr.

Férfi harisnyakötő, patent zárral, párja 35, 50 kr.

Női harisnyakötő, öves patent zárral párja 75 kr.

Férfi bokavédő 75 kr. Teveszőr harisnya, rövid 75

kr., teveszőr harisnya, hosszú 1 frt 50 kr.,
teveszőr has- és térd melegítő 75 kr.

Nadrágtartók darabja 50, 75 kr.

Valódi Gráci és Pichler kalapok drbja 2 frt 50 kr.

Valódi G. B. Borsalino kalapok, drbja 3 frt 50 kr.

Valódi angol gummi kabátok, drbja 17 frt 50 kr.

Séta botok, esőernyők, szappanok, pouderek, illatszerek, pénz-, levél-, szivar- és cigarettá
tárczák, valamint a legdivatosabb női kiegészítők mesés olcsó árakon kaphatók.

Teljes tisztelettel

Győrfi Testvérek.

Egészségügyi Műszaki Vállalat R. T.

Debreczen, Péterfia-utca 46.

Elvállal:

**Központi fűtést,
Vizvezetéket,
Csatornázásokat,
Fürdő-berendezéseket, Szellőztető-,
Porszívó-, Gőzfőző- és
Mosó berendezéseket.**

**Mindennemű világítási-, gyári
fölszerelések-, motor- és gépszere-
relések, általában mindennemű
műszaki és közegészségügyi mun-
kálásokat.**

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan.

Jelentés.

Van szerencsém a nagyközönség szives tudomására hozni, hogy **André Sándor** süteménykiherdó, ki eddig Horgonyi Károly urnál volt alkalmazva, a mai naptól kezdve üzletembe belépett és tőlem fogja ezután a **süteményt** rendes helyekre hordani.

Jónevű üzletem garanciát nyújt a tisztelt vevőknek arra nézve, hogy a kiszolgálás a legpontosabban és legjobb minőségű süteménnyel lesz eszközölve.

Telefonom 866, mely útján a süteményt megrendelni lehet. Naponként délután 1 órakor friss meleg **uzsonna süteménnyel** szolgálok, melyet a Hungária-kávéházba szállítva, üzletemben is árulok és kívánatra házhoz küldök.

A nagyközönség szives bizalmát remélve, vagyok mély tisztelettel

MARX JÁNOS, fehér finom sütődéje
Csapó-utca 18. szám.

Nőikelengyékét a legszobben a leggyorsabban és a leghatékabban tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.
Debreczen. - Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fiókhely: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

Osztrák-magyar bank.

Az 1911. évi december 5-én megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:
4%-os, 50 éves, forintról szóló **záloglevelekben**

1,274.000 K és

4%-os, 50 éves, koronáról szóló **záloglevelekben**
544.000 K.

Az 1911. évi december 5-én kisorsolt záloglevelek **1912. évi április 1-étől** fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. december 5-én kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4%-os záloglevelek **számjegyzéke** a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. december 5-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg **1912. évi április 1-én.**

Bécs, 1911. évi december 5-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó

Schreiber
főtanácsos.

Pranger
vezértitkár.